A° 1863. WOENSDAG 29 April. N° 102.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is per drie maanden *f* 6 voor Rotterdam, en *f* 7 franco per post door het geheele Rijk.

Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.

Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels .... *f* 1.—
Iedere regel meer .... - 0.20
Andere Advertentien per regel .... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

ROTTERDAM 28 April.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden de verschillende tegen heden aan de orde gestelde wetsontwerpen met algemeene stemmen aangenomen.

Donderdag zal de Kamer beraadslagen over de wetsvoordragt tot regeling van het middelbaar onderwijs.

Het bevestigt zich dat zoowel Frankrijk als Engeland hunne diplomatieke agenten hebben gelast, om aan de Regeringen, waarbij zij zijn geaccrediteerd, te vragen hunne goedkeuring te willen hechten aan de nota's die aan de Russische Regering zijn opgezonden. L'Indépendance Belge zelfs meent dat een dergelijk verzoek aan alle Staten van Europa is gerigt. Het behoeft geen betoog det het gewigt der nota's daardoor aanmerkelijk zou winnen.

De doorgaans wel ingelichte Augsburger Allgemeine Zeitung geeft heden den tekst der depêche, welke de heer Drouyn de Lhuys, betrekkelijk de Poolsche aangelegenheden, aan den hertog van Montebello heeft gezonden. In hoofdzaak komt de inhoud overeen met die, welke reeds door een aantal bladen werd medegedeeld en door ons overgenomen. De Fransche Regering betreurt den tegenwoordigen toestand van Polen en erkent dat de bewegingen, die zich periodiek herhalen, het bewijs leveren dat zij door een ingeworteld kwaad ontstaan. Botsingen als die waardoor Polen in een bloedbad wordt herschapen, ruijen niet alleen de gemoederen op; ook de vriendschappelijke verstandhoudingen tusschen de Kabinetten onderling worden er door bedreigd, waardoor betreurenswaardige omstandigheden zouden kunnen ontstaan. Daarom acht het Kabinet der Tuilerien het van algemeen belang, dat de steeds dreigender wordende gevaren worden uit den weg geruimd, en men hoopt dat het Russische Hof van de noodzakelijkheid overtuigd moge worden.

Frankrijk neemt alzoo den schijn aan den vrede te willen bewaren en het lot der Polen te verzachten.

In zonderlinge tegenspraak zijn de woorden van Aftonbladet, voorkomende in zijn jongste wekelijksche revue, die, zoo als men zich zal herinneren, sedert korten tijd in het Fransch wordt geschreven, met de geruchten die ons van Stockholm gewerden. Volgens de bewering van dit blad zou in Zweden volmaakte kalmte heerschen en men er niet in het minst aan denken om oorlogzuchtige maatregelen te nemen tegenover eenige Natie. Zelfs zou men uit de officieele taal van de Regering kunnen opmaken dat zij zich geenszins met de Poolsche quaestie wil inlaten, zelfs langs diplomatieken weg, en ten zeerste wenscht eenige reactie te brengen in de levendige gevoelens van sympathie die zich bij de bevolking openbaren.

Het ministerie von Bismarck heeft eene gevoelige nederlaag geleden. In de gisteren gehouden zitting van het Huis van Afgevaardigden werden de wetsontwerpen betrekkelijk de ministerieele verantwoordelijkheid met bijna algemeene stemmen aangenomen.

De jongste berigten uit Circassië maken melding van een feit dat eene belangrijke bijdrage is om de worsteling, die tusschen Rusland en de bewoners van den Caucasus steeds wordt voortgezet, te leeren kennen, en waardoor het bewijs wordt geleverd van de krachtige houding welke de Circassiërs tegenover de Russische overheersching aannemen. De Groot-Vorst Michel had zich naar Anapa begeven en van daar naar het fort Able, op de Circassische grenzen gelegen, ten einde vervolgens het fort Chebiz te bereiken. De Tcherkessische kavalerie had hiervan berigt ontvangen en het stoute plan gevormd om zich van den Prins meester te maken. Dat plan was bijna gelukt: nadat een hevig gevecht tusschen hen en het escorte van den Prins was geleverd, waarbij de Russen het onderspit moesten delven en een aantal officieren en manschappen verloren, gelukte het den Groot-Vorst eerst na duizenden gevaren te hebben getrotseerd het fort Chebiz te bereiken.

De jongste berigten uit New-York laten geen twijfel meer over aangaande den uitslag van den aanval, welken de Noordelijken op Charleston hebben gerigt. Deze aanval is bepaald mislukt ten gevolge van zeer bijzondere hinderpalen. Kettingen, welke gespannen zijn tusschen vijf of zes forten die de plaats bestrijken, hadden den toegang geheel afgesloten. Na vruchtelooze pogingen om die hinderpalen te boven te komen en een gevecht dat twee uren aanhield, trok de Federale vloot zich op order van haren bevelhebber terug, die naar men wil zou verklaard hebben dat een vernieuwde aanval tot niets zou leiden. Van de Noordelijken bekwamen vier gepantserde schepen ligte avarij, zonder nog te spreken van de Keokuk, die geheel gezonken is. De landingstroepen hebben volstrekt geen deel aan het gevecht genomen. Het verlies der Zuidelijken is niet bekend, maar volgens een te New-York loopend gerucht zou het fort Sumter veel hebben geleden.

BUITENLAND.

ENGELAND.

Londen *27 april.* — In Radnor is in de plaats van wijlen sir C. Cornewall Lewis tot Parlementslid verkozen de heer Price; hij was de eenige kandidaat.

— Het Crystal palace is gedurende het afgeloopen jaar door 2,020,215 personen bezocht.

— Men denkt er reeds ernstig aan den 23 april 1864, als den driehonderdsten gedenkdag van de geboorte van Engelands grootsten dichter Shakspeare, tot een nationalen feestdag te maken. De tijd zal moeten leeren of de geestdrift voor dit plan even groot en algemeen als bij de Duitschers voor het Schillersfeest zijn zal.

— The Economist zegt het navolgende aangaande den heer Lincoln, president der Vereenigde Staten, en de overige leden van het Bewind: „Ten gevolge van eene zonderlinge combinatie van geschiedkundige toevalligheden, — voor een groot gedeelte ontstaan door democratische beginselen, de vreemdsoortige zamenstelling van de Amerikaansche Constitutie en de eigenaardigheden van het Anglo-Saxisch ras, waartoe zij zoowel als wij behooren, — is de Regering der Amerikaansche Staten in handen gevallen van eenige mannen, die geacht kunnen worden de kleingeestigsten, de zwaksten en de niets beteekenendsten te zijn van hen die ooit op een kritiek oogenblik de teugels van het bewind eener magtige Natie in handen hadden. De President meent het goed, maar hij doet niets goed. Hij werd niet verkozen door eenig bevoegd persoon of personen, om de leider te zijn van het door eene revolutie heftig bewogen land; hij is het kind der omstandigheden (the accident of an accident); door eene onverklaarbare luim van eene vergeten partij werd de heer Lincoln als kandidaat gekozen; niemand kende hem, alzoo kon er weinig tegen hem worden aangevoerd. Zijne Ministers zijn bijna even zwak als hij, zonder evenwel zoo goedaardig te zijn; de politieke leiding is in handen van eene armzalige zamenkoppeling, welke het beste wordt omschreven door het Amerik. woord „dodge" (draaijerij). Deze zwakke en niets beteekenende personen meenen hunne partij kracht bij te zetten, door Engeland kleine beleedigingen aan te doen. Zij wenschen den oorlog niet, want zij lieten de Trent-quaestie ongebruikt voorbij gaan. Zij zijn overtuigd dat, indien zij het Zuiden niet kunnen onderwerpen, zij het veel minder zullen kunnen doen wanneer het door Engeland wordt bijgestaan. Het Noordelijk Gouvernement wenscht slechts Engeland eenige kleine beleedigingen aan te doen, ten einde zijne landslieden een hoogen dunk van zich zelven te geven, maar waarbij zij geen gevaar loopen.

Welke gedragslijn moet onze Regering volgen? Wij moeten ons op een verheven, onpartijdig en kalm standpunt plaatsen. Een oorlog met de Noordelijke Staten zou een even groot kwaad zijn voor hen als voor ons."

FRANKRIJK.

PARIJS 27 April.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Het gerucht dat Ruslands antwoord op de identieke nota's hier reeds zou zijn aangekomen, is gebleken voorbarig te zijn geweest. Op zijn vroegst wacht men het in het laatst dezer week.

In het algemeen zijn de démentis heden aan de orde van den dag. Men had in sommige kringen verspreid dat Frankrijk, Groot-Brittanje en Oostenrijk besloten waren om, als zij geen voldoend antwoord van Rusland ontvingen, hunne gezanten van St. Petersburg terug te roepen. Die handeling zou gelijk staan met eene oorlogsverklaring, of zou voor het minst als eene inleiding daartoe kunnen worden aangemerkt.

De heftige beraadslagingen in het Wetgevend Ligchaam op jl. vrijdag, waarvan de indruk zeer verzacht is wedergegeven door het verslag van den Moniteur, gevoegd bij de oorlogzuchtige geruchten, gaven aanleiding dat zaturdag, gisteren en heden verschillende praatjes omtrent eene ministerieele wijziging in omloop waren, als een gevolg waarvan dan ook de verkiezingen zouden worden uitgesteld. Dat tweeledig gerucht wordt echter ook tegengesproken.

Ter beurze blijft de politieke onrust belangrijken en ongunstigen invloed uitoefenen. De toestand is dan ook van dien aard, dat noch verkoopers noch koopers iets durven wagen uit vrees voor eenige uitbarsting vóór de liquidatie.

Wat nu het antwoord van Rusland op zich zelf betreft, men wacht bij voorraad niet anders dan dat het een meesterstuk van diplomatieke behendigheid zal zijn, maar met het oog op de verwachtingen van het publiek in het belang van Polen ten eenen male zonder waarde.

Le Pays had een uittreksel medegedeeld van de depêche van minister Drouyn de Lhuys aan den Hertog van Montebello. Het heden ontvangen n.° van de Augsburgsche Allgemeine Zeitung behelst dat stuk in zijn geheel en in de Fransche taal. 't Is wel een treurig teeken, dat de diplomatieke stukken die voor ons van het hoogste gewigt zijn, nooit ter onzer kennis komen dan door middel van buitenlandsche bladen.

Men vleit zich dat het conflict tusschen Groot-Brittanje en de Vereenigde Staten van Amerika op vreedzame wijze zal worden opgelost, althans het Engelsche Kabinet schijnt gezind te zijn om alle mogelijke concessien te doen, die slechts eenigzins bestaanbaar zijn met de nationale eer, en het is te hopen dat President Lincoln in denzelfden geest zal willen handelen.

Ik heb u vóór eenigen tijd gesproken over eene Fransche nota met betrekking tot de hervormingen in het Pauselijk bestuur te brengen. La France verklaart heden avond dat dit feit onjuist is. De bedoelde hervormingen, zegt het blad, zijn nog in studie en hare in praktijk brenging is eene quaestie van tijd. Dat zegt ongeveer evenveel als dat de H. Stoel niets wil hervormen. Men blijft overigens nog altijd spreken over de mogelijkheid eener aftreding van kardinaal Antonelli.

Door verscheidene advocaten is den 18 dezer op het bureau van den Senaat eene petitie gedeponeerd, betrekkelijk het decreet van 29 december 1862, regelende de indeeling der kiesdistricten enz. Zij hebben een verkiezingskaart van Frankrijk opgemaakt, die ongemeen in het oog vallend is. Zij toonen daarbij aan 1°, dat sommige departementen als in lange strooken zijn verdeeld; 2°, dat andere zonder eenige noodzaak zijn versnipperd; 3°, dat vijftien districten gevormd worden door afgescheidene streeken; 4°, dat steden in twee deelen zijn gescheiden welke ieder afzonderlijk met het platte land mede stemmen. Men vreest zeer dat den Senaat geen tijd zal overblijven om dit adres nog te onderzoeken vóór dat het tijdstip der verkiezingen daar is.

De uitgave van het nieuwe werk van prof. Ernest Renan, „Het leven van Jezus", schijnt op nieuw vertraging te ondervinden, evenzeer als de verschijning der brochure van den heer Proudhon, Les démocrates assermentés.

Van den Courrier de l'Algérie, een blad dat voortdurend in oppositie was met de Regering van den maarschalk Pélissier, is de schorsing der uitgave gedurende twee maanden uitgesproken. Het is maar een slechte tijd voor de drukpers en de schrijvers!

Door de censuur is de opvoering verboden van een patriotisch tooneelstuk: „De danseres van Milaan", welk drama is vervaardigd door een der correspondenten van L'Indépendance Belge, zoodat het verklaarbaar is waarom dat blad zoo te velde trekt tegen dit verbod.

Mevr. Viardot, de bekende zangeres, betreedt heden avond voor het laatst het Fransche tooneel, en wel in de Orphée bij het Théatre Lyrique. Zij gaat stil leven op hare villa bij Baden.

— Het werk der verbouwing van het kasteel Saint Germain, werwaarts de Keizer zich bijna dagelijks begeeft, is den architect Millet opgedragen, die tevens belast is met de inrigting van een Gallisch-Romeinsch museum in de zalen van dat kasteel. Men hoopt dat ten minste twee dier zalen den 15 augustus, op den feestdag des Keizers, voor het publiek zullen kunnen geopend worden.

— Prins en Prinses Napoleon zijn nu eindelijk gisteren avond ten acht ure naar Marseille afgereisd. Tot hun gevolg gedurende de geheele reis behooren de barones Barbier, hofdame van Prinses Clotilde; de heer Benedetti, voormalig gevolmagtigd minister en buitengewoon gezant van Frankrijk te Turijn; de heer Schefer, secretaris tolk des Keizers voor de Oostersche talen, en de kolonel Ferri Pisani.

— L'Opinione van Turijn houdt tegen La Stampa de bewering vol dat het antwoord op de nota van Frankrijk, wegens de deelneming van Italië aan de stappen ten gunste van Polen, reeds afgezonden is.

— Maria Sophia, de voormalige Koningin van Napels, den 18 dezer met haar gevolg te Rome teruggekeerd, heeft zich twee dagen later, met haren gemaal, in plegtigen optogt naar het Vatikaan begeven, om den Paus hunne hulde te brengen. Na aan den voet van den grooten trap door den major domo ontvangen te zijn, werden zij door den H. Vader op de minzaamste wijze ontvangen en hun een langdurig onderhoud vergund. De Koningin stelde hare hofdames aan den Paus voor, die haar tot den voetkus toeliet. Daarna bragten de Vorstelijke personen den kardinaal Antonelli een bezoek, en keerden toen naar hun paleis terug.

— Aan de berigten uit Madrid, tot 24 dezer, wordt het volgende ontleend: De twee Spaansche gevolmagtigden die het onlangs met Frankrijk gesloten verdrag tot regeling der grenzen behandeld hebben, zijn daarvoor met bijzondere onderscheiding beloond. De heer Marini heeft den titel van markies de la Frontera (markies van de grenzen), en de generaal Monteverde den sleutel als kamerheer der Koningin ontvangen.

De Constitucional noemt het berigt onwaar, dat de generaal Prim in den Senaat de Ministers over de diplomatieke betrekkingen van Spanje met Frankrijk zal interpelleren.

Naardien in de zitting der Kamer van Gedeputeerden van 23 april verschillende sprekers het tegenwoordig Ministerie zijne onbeduidendheid verweten hadden, nam de voorzitter van den Raad, markies de Miraflores, het woord, en zeide: „Ik heb de Natie tot grondslag. Het is op de Natie dat ik steunen wil, en ik geloof niet dat de Natie het betreurt een eerlijk en onafhankelijk man aan het hoofd van het Bewind te zien. Altijd liberaal en altijd behoudsman, heb ik nooit het regt erkend om tegen het gevestigd Bewind op te staan. Ik heb nooit zamengespannen. Het Ministerie heeft het land eene groote dienst bewezen door de gemoederen tot bedaren te brengen.

De Regering zal zich aan het hoofd van vrije verkiezingen plaatsen, en daarna de partijen herstellen, opdat het vertegenwoordigend stelsel vrij kunne werken, en de alleen ten opzigte van prakticale vraagstukken verdeelde partijen beurtelings het gezag kunnen bekleeden, aangezien die partijen allen behoudend en allen liberaal zijn."

DUITSCHLAND.

Keulen *27 april.* — Den 17 dezer overleed te Crefeld de zijde-fabriekant Kornelius de Greiff, die, zoo als dezer dagen is gebleken, bij uitersten wil de volgende sommen tot weldadige doeleinden heeft beschikbaar gesteld: 120,000 th. ten behoeve van het stedelijke gasthuis; dito tot stichting van een huis ter verpleging voor mannen onder de 65 jaren, 50,000 th.; eene gelijke som voor een gesticht voor vrouwen van dien leeftijd; 50,000 th. ten behoeve van het Roomsch-Katholiek en eene gelijke som voor het Evangelische weeshuis; 50,000 th. ten behoeve van een op te rigten krankzinnigen-gesticht; 50,000 th. om op zijn jaardag uit de renten giften te schenken aan de behoeftigen der stad; 8000 th. tot stichting van een lijkenhuis; 4000 th. tot verfraaijing der openbare begraafplaats; 20,000 th. tot oprigting van eene vleeschhal; 6000 th. voor eene graanmarkt; 8000 th. heeft hij vermaakt aan de gemeente Linn. Het totaal dezer legaten is 466,000 th.

Berlijn *27 april.* — In de heden gehouden zitting van het Huis der Afgevaardigden is het wetsontwerp op de ministeriële verantwoordelijkheid met alle stemmen op 6 na aangenomen. Daarna diende de afgevaardigde von Sybel zijn voorstel in, strekkende om van de Regering, overeenkomstig hare grondwettige verpligting, mededeelingen aangaande de kosten der bezetting van de Poolsche grenzen te verlangen. In de motieven van dit voorstel werd de buitenlandsche politiek op den voorgrond gesteld, en gezegd dat de Pruissische Natie geen oorlog, allerminst onder het tegenwoordig Ministerie, wil. Het voorstel is in handen der commissie voor het budget gesteld. De partij van den Vooruitgang had eergisteren de ondersteuning daarvan voorshands van de hand gewezen. Men wenscht de stemming daarover nog vóór de dadelijke beraadslaging over den buitenlandschen toestand des lands, mogelijk nog vóór die over het militair vraagstuk, te doen plaats grijpen.

Omtrent de bovenvermelde weigering der partij van den Vooruitgang wordt nog het volgende vernomen: Het linkercentrum liet eergisteren avond, door eene uit de afgevaardigden Gneist en von Bunsen bestaande deputatie, de genoemde partij tot eene zamenspreking daarover uitnoodigen. Uit het door verschillende sprekers gezegde bleek dat de fractie niet ongeneigd was, op het daarvoor geschikt oogenblik op het Poolsche vraagstuk en de verhouding van het Ministerie tot den Europeschen toestand in meer omvattenden vorm terug te komen, maar dat oogenblik thans nog niet daar achtte. Ook de rekeningen voor 1862 werden ter sprake gebragt, maar het besluit der fractien dienaangaande is nog uitgesteld. De verwerping van het voorstel wordt voor zeker gehouden. Reeds hebben verscheiden vertrouwelijke zamensprekingen daarover plaats gehad, en de afgevaardigde Virchow zal denkelijk de referent voor dit gedeelte van het rapport der budgetscommissie zijn.

— Men zal zich herinneren dat de president-minister von Bismarck eenigen tijd geleden eene toespeling maakte, waaruit scheen te blijken dat de strijd tusschen Rusland en Polen wel eens aanleiding tot uitbreiding der magt van Pruissen zou kunnen geven. De Engelsche correspondent van een der dagbladen meent de opheldering van dit raadsel in het volgend schrijven te vinden, den 21 november 1861 door den toen uit Polen teruggekeerden heer G. Mitchell aan graaf Russell gerigt: „Dat de bezetting van Polen door Russische troepen nog zeer lang voort kan duren, acht ik onmogelijk, en dit erkennen de Russen zelve onbewimpeld. Bij de uitvoering van het tegenwoordig Regeringsstelsel worden zoowel officieren als soldaten binnen zeer korten tijd verontzedelijkt en ontevreden, en bij hunne terugkeering vermeerderen zij het reeds wijd verbreid gevoel van misnoegen en onwil, hetwelk in alle gedeelten des Keizerrijks tegen het regerend Huis bestaat. Keizer Alexander is hiervan werkelijk zoo zeer overtuigd, dat men Pruissen aangeboden heeft het Koningrijk Polen, zoo als het bij het Weener verdrag is zamengesteld, daaraan af te staan, in ruiling voor de haven en de stad Memel, en onder voorwaarde dat Pruissen een zeker gedeelte van de Poolsche Staatsschuld zal overnemen." De heer Mitchell, voegt de correspondent hierbij, moge omtrent enkele bijzonderheden dwalen, maar in de hoofdzaak schijnt zijne mededeeling waarheid te behelzen.

Weenen *25 april.* — Ofschoon de Oesterr. General Correspondenz verzekert dat de klagten over het schenden der Oostenrijksche grenzen door de Russen met kracht en nadruk herhaald zijn, verneemt men echter tot heden toe niet alleen niets van de uitwerking dier vertoogen, maar heeft onlangs weder eene nieuwe schending dier grenzen plaats gegrepen, en zijn de kozakken zeer rustig het Oostenrijksche grondgebied eene halve mijl ver binnengereden, om gevlugte Poolsche insurgenten op te sporen. Men zegt zelfs dat de klagten van Oostenrijk te Sint Petersburg niet goed opgenomen zijn, en dat Vorst Gortschakoff ze voor onbewezen verklaard zou hebben.

— Het gerucht wil dat het Oostenrijksch Parlement, de Rijksraad, tegen den 28 mei zal worden zamengeroepen.

— Aan de Wiener Zeitung wordt den 16 april uit St. Petersburg geschreven: „Hoewel de dagbladen het gerucht wederspreken dat de Grootvorst Konstantijn huiswaarts terug zal keeren, zoodra de generaal graaf Berg in zijnen nieuwen werkkring geheel te huis zal zijn, gelooven velen echter dat men den Grootvorst niet lang meer te Warschau zien zal. Daargelaten nog dat zich sedert hij het stadhouderschap in Polen aanvaardde niets in den toestand aldaar verbeterd, integendeel veel verslimmerd heeft, legt de aanwezigheid van een lid der Keizerlijke Familie in een in staat van opstand verkeerend land velerlei eigenaardige boeijen aan, het knellen waarvan den opstandelingen zijdelings te stade komt. In de Grootvorstelijke paleizen, zoowel hier als te Strellna, zijn reeds eenigen tijd geleden toebereidselen gemaakt, die de terugkeering van den Grootvorst waarschijnlijk maken. In de laatste dagen zag het er hier zeer oorlogzuchtig uit, en alle berigten, geruchten en gesprekken luidden als stonden wij andermaal op het punt om tegen half Europa krijg te voeren. Uit Zweden verneemt men vreemde geruchten; de heer Bakunine zou in last hebben om van daar een inval in Finland te organiseren. Daarentegen wordt de geheele Oostzee-expeditie, om een troep gelukzoekers in Lithauen te werpen, als eene schijn-operatie beschouwd, om de opmerkzaamheid der Regering op een valsch punt te rigten, terwijl een werkelijke inval op Russisch grondgebied in het zuiden van Podolië georganiseerd zou worden."

— Te Venetië werd den 21 dezer eene algemeene vergadering van aandeelhouders in den grooten schouwburg gehouden, om over het al of niet heropenen van dien schouwburg in den aanstaanden zomer te beraadslagen. Met 48 tegen 6 stemmen werd besloten den schouwburg gesloten te laten.

Per Telegraaf.

LONDEN 27 April.

Graaf Russell heeft in het Hoogerhuis verklaard dat de mailpakketten aan boord van het door een Amerikaanschen kruiser genomen schip Peterhoff geopend zijn. Die paketten bevatten verscheidene brieven aan het adres van den Engelschen consul te Matamoras. De Regering heeft tegen deze opening der paketten geprotesteerd. De Minister verklaarde verder dat deze quaestie aan het oordeel van de regtsgeleerde raadsheden der Kroon onderworpen is.

PARIJS 28 April.

De Moniteur berigt dat Prins en Prinses Napoleon zich naar Egypte en Palestina begeven.

KOPENHAGEN 27 April.

De deputatie, met het aanbieden van den Griekschen troon aan Prins George van Denemarken belast, is gisteren hier aangekomen. Zij bestaat uit 12 leden, waaronder zich de heer Ziamis als voorzitter, de admiraal Canaris, en de heeren Maurocordato en Dosios bevinden.

STOCKHOLM 27 April.

De geheele Noorweegsche staf is tegen 1 mei naar Stockholm ontboden.

SINT PETERSBURG 27 April.

Uit Moskou zijn deputatien hier aangekomen, om den Keizer in naam van den adel, den gemeenteraad en de dissenters, adressen in gelijken zin als die van St. Petersburg aan te bieden.

VAN DE POOLSCHE GRENZEN 27 April.

Ook de aartsbisschop Felinski had uit hoofde der processie huisarrest gekregen. Op uit Sint Petersburg ontvangen bevel zijn de in hechtenis genomen geestelijken gisteren in vrijheid gesteld.

WEENEN 28 April.

De General Correspondenz verklaart voor onwaar het door de Breslauer Zeitung medegedeelde gerucht van de mobielmaking van twee Pruissische legerkorpsen.

FRANKFORT 27 April.

L'Europe zegt dat de Badensche gezant te Weenen den minister von Rechberg de nota aangeboden heeft, op de erkenning van het Koningrijk Italië door de Groothertogelijke Regering betrekkelijk. De heer von Rechberg heeft geen kopy van die nota gevraagd. De Duitsche Regeringen zullen onderzoeken of een lid van den Bond, dat geen rang onder de Europesche groote Mogendheden inneemt, in strijd met de Duitsche Bondsvergadering een Staat erkennen kan.

LEMBERG 28 April.

Jezioranski en zijne onderbevelhebbers Schmiechowski en Waligorski staan met een goed gewapend korps insurgenten bij Tarnogrod. Het korps van Mosirkowski is bij Zarki geslagen. Lelewel is gepasseerden vrijdag bij Josefow door 2000 Russen omsingeld en geslagen. Hij werd bij die gelegenheid aan het oor gewond, doch is met 120 der zijnen zijne aanvallers ontkomen.

MADRID 27 April.

De Hertog van Brabant bevindt zich hier, en vertrekt morgen naar Aranjuez.

LONDEN 28 April.

Koffij, Thee en ***Suiker*** vast. — ***Rijst.*** Bengaal 10/6 a 11/. — ***Metalen.*** Straits Tin 122 a 123/; Schotsch IJzer 50.6/. — ***Oliën.*** Bruine Raap- £ 50 a 50.6/, Patent- £ 53.6/, Lijn- £ 43.6/ a 44. — ***Talk*** in loco 44/3, Oct./Dec. 47/.

LIVERPOOL 28 April.

Katoen. Heden zijn 3000 b. afgedaan tot ¼ d. lagere prijzen.

BERLIJN 28 April.

Rogge 45½, op levering 45¼. — ***Raapolie*** 13⅜, op levering 15.

LONDEN 28 April.

Geconsol. 3 pc. 92⅞. Rusland 1862 5 pc. 90¼. Spanje 3 pc. 53⅞; dito Cert. 10⅞; dito Amort. 32⅞. Mexico 34⅛. Gren. Uitg. 8⅛. Venezuela 23⅛. Grieken 29⅜. Holland 4 pc. 100¼. Wissel 3/m. Amst. 11.18¼.

PARIJS 28 April.

Frankrijk 3 pc. 69.20; dito 4½ pc. 96.50; Crediet Mobil. 1390. Fr. Oostenr. Spoorw. 495; Russ. dito 427. Spanje 3 pc. —; dito 2 pc. —. Italië 71.55.

ANTWERPEN 28 April.

België 4½ pc. 100; dito 2½ pc. —. Oostenr. Met. 5 pc. 65⅝; dito Nation. 70½; dito Cred. Actien —.—. Spanje 3 pc. 49⅝; dito 2 pc. 46½. Cred. Guillou —.

BERLIJN 28 April.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 66¼; dito Nation. 5 pc. 72. Russ. Stiegl., 5de serie 88⅛; dito dito 6de ser. 95⅛; dito 1862 5 pc. 92⅛; dito Nieuwe 3 pc. 58⅜. Wissel Amst. 142⅜. Disconto —.

WEENEN 28 April.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 75.60; dito Nat. 5 pc. 81.20. Bank-Actien 794; Crediet-Actien 201. Loten 1860 —.—. Fr. Oostenr. Spw. 218. Wissel Londen ƒ 112.60. Disc. —.

FRANKFORT 28 April.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 64¼; dito Nation. 5 pc. 70⅛. Loten 1860 —. Spanje 3 pc. 50⅛; dito 2 pc. 46⅜. Wissel Weenen 108⅜. Disconto —.

HAMBURG 28 April.

Rusland N. 3 pc. 56⅜. Spanje 3 pc. 46⅜; dito 2 pc. —. Vereinsbank 104. Wissel Londen 13.04⅛. Dito Amst. 35.75. Disc. —.

MADRID 27 April.

Spanje 2 pc. 48.70; dito 3 pc. 52.50.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 28 April.

In het bij dit N.º behoorend **BIJVOEGSEL** *zijn opgenomen het* Verslag *der heden gehouden* Zitting *van de* EersteKamer *der* Staten Generaal, *het* Verslag *der Commissie van rapporteurs omtrent het* wetsontwerp tot afkoopbaarstelling der tienden *enz., alsmede de* Memorie van beantwoording *des* Ministers van Kolonien *nopens het ontwerp tot* definitieve vaststelling van het hoofdstuk Kolonien der Staatsbegrooting voor 1863.

De jeugdige Engelsche prediker C. H. Spurgeon, de beroemde dissenter, die dezer dagen reeds in verscheidene onzer groote steden zijne uitnemende gaven deed hooren en bijzondere opmerkzaamheid wekte, trad ook heden avond hier ter stede op in de Engelsche Presbyteriaansche kerk aan den Haringvliet. Reeds geruimen tijd voor den aanvang der godsdienstoefening hadden zich velen beijverd eene goede plaats te erlangen, en het is ons een waar genoegen te kunnen getuigen dat, dank zij de genomene maatregelen, de orde geen oogenblik verstoord werd.

Het kleine gebouw was letterlijk vol hoorders en hoorderessen, meestal uit den deftigen stand, toen de heer Spurgeon den kansel betrad en de dienst met gebed opende. Nadat het eerste der Hymns gezongen was, las de prediker den 32sten Psalm en verklaarde dien toepasselijk. Daarop volgde een krachtig gebed, en de opgave van den tekst, II Corinthen 13 : 5: *Onderzoekt uzelven, of gij in het geloof zijt; beproeft uzelven. Of kent gij uzelven niet, dat Jezus Christus in u is? ten zij gij eenigzins verwerpelijk zijt.*

Hij begon met te wijzen op het zelf-onderzoek, dat zoo moeijelijk en toch zoo noodzakelijk was; in stede van de kritiek op den leeraar toe te passen, moest men het op zichzelven doen. De tekst was eenvoudig; toch wilde hij dien verklaren, vervolgens aandringen en zijne hoorders in de toepassing behulpzaam zijn.

Na al hetgeen reeds over Spurgeon geschreven is, [illegible] dan honderd twintig zijner kerkredenen in [illegible] het licht zien — in Nederland, dat op [illegible] welsprekende en krachtige kanselredenaars [illegible] achten wij het niet noodzakelijk in eene [illegible] analyse dezer preek te treden. De manier [illegible] is hoogst vrij, populair en gemeenzaam, bij de menigvuldige vergelijkingen die hij bezigt, de beelden die hij schetst, de kleine anecdoten die hij verhaalt, kan men soms niet nalaten te glimlagchen; echter vervalt hij geenszins tot platheid. Hij is vol hoogen ernst en heiligen ijver. In den geest van Calvijn en Luther is het hem te doen om zielen te winnen voor het Godsrijk. Hij zou wenschen de straten van Rotterdam te doorwandelen, niet om als de Profeet Jonas te voorspellen dat de stad binnen veertig dagen zou omgekeerd worden, maar om uit te roepen: Onderzoekt, beproeft u zelven. — Als proeve van zijne wijze van vergelijken deelen wij nog kortelijk mede, dat hij, om de kracht van het woord *beproeven* boven het bijna synonieme *onderzoeken* te bewijzen, wees op eene stoomboot die hem onlangs voorbijgevaren was en die eenen *proef*togt deed, na alvorens aan de werf behoorlijk te zijn *onderzocht.*

Volgens den indruk van heden avond besluiten wij met het volgend oordeel van den heer Kneppelhout over Spurgeon tot het onze te maken: „Zijn Engelsch is duidelijk en eenvoudig, zijne zinsnede kort, zijne uitspraak fraai, zijne dictie rijk, zijne elocutie gemakkelijk. Hij spreekt natuurlijk uit het hoofd, maar zijn vorm en zijne uitdrukking weigeren nooit hunne dienst, en in woorden en gebaren ligt eene ongemaaktheid, eene onbestudeerdheid, die innemen en boeijen. Zijne stem heeft kracht en frischheid, en neemt ongezocht de welluidendste buigingen aan."

Alvorens de godsdienstoefening met gebed en gezang besloten werd, gaf de heer Spurgeon kennis dat morgen voormiddag ten 11 ure in hetzelfde kerkgebouw door hem zou gesproken worden; zullende alsdan de toegang vrij zijn.

Dr. A. Pierson heeft heden avond in eene der zalen van het Vereenigingsgebouw der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub zijne reeks van voorlezingen gesloten met eene nadere toelichting van het zoo juiste gezegde „le style c'est l'homme."

Men zal zich herinneren dat deze begaafde redenaar in de vorige bijeenkomst in het breede had uiteengezet hetgeen onder het klassieke en wat onder het romantieke moest worden verstaan, eene beschouwing welke den spreker tot de slotsom leidde dat de klassieke litteratuur meer geëigend is tot vorming van den meest volmaakten stijlist, die bij voorkeur moest gezocht worden in den wijsgeer, den wijsgeer-dichter. Tot staving van dit gevoelen wees de spreker op de *Πολιτεία* van Plato, den leerling van den grooten Socrates. Deed hij toen op handtastelijke wijze de uitgebreide kennis van dien grooten Griek uitkomen en maakte hij het duidelijk in welke opzigten zijne denkbeelden met die van het Christendom overeenkwamen en in welke opzigten zij daarbij verre ten achter stonden; voor dezen avond had spreker zich voorgesteld het terrein van den stijlist van den nieuweren tijd te betreden.

Al dadelijk vestigde hij de aandacht van het talrijke auditorium op den grooten Augustinus, die 350 jaren na Christus leefde, door eene korte doch rijk gekleurde schildering van diens leven; hoe hij eerst een dienstknecht der zonde was geweest om daarna als een tweede Saulus te worden bekeerd, en, door zijn geloof geleid, een aantal werken leverde die minder streng wetenschappelijk waren, dan zich kenmerkten door een innig godsdienstig gevoel, en die alle bewijzen in zich droegen dat bekeering steeds het symbool is van inwendigen strijd die het verstand en den geest scherpt. Vervolgens wees hij op het tal van oude liederen en legenden waarin het zielelijden en de zielegrootheid der Grieken zoo duidelijk sprak, en trad om het nog helderder te maken, in eene ontleding van de schoone legende van Perseus den overwinnaar der Medusa.

Het eigenaardige kenmerk van den stijl der ouden, zoo vervolgde spreker, was de soberheid; bij was geheel geëvenredigd aan den inhoud van het geschrevene en kenmerkte zich geenszins door de hooge vlugt der gedachten, eene eigenaardigheid van den nieuweren. Dit valt ons niet in die mate op omdat wij zoo gewoon zijn aan het verhevene, aan het bloemrijke, aan het mystieke, dat het eene tweede behoefte is geworden.

Ter verduidelijking las dr. Pierson eene bladzijde van den verheven dichter Pascal voor en liet daardoor duidelijk uitkomen dat, niettegenstaande zijn stijl den naam had eenvoudig te zijn, hij nogtans oneindig meer idealistisch was dan dien der ouden. Vervolgens wees hij ons op de geloofsbelijdenis van Faust, en meende dat Goethe daarin bijna volkomen was geslaagd om datgene te zeggen wat niet door woorden kon worden uitgedrukt, zoo zelfs dat de oppervlakkige het alligt voor onzin zou aanzien.

Scherp teekende ons de spreker in zijn wèl gekozen beeld van het kinderlijke hoofd met den krachtigen, uitdrukkingsvollen kop van den man, het verschil tusschen den eenvoudigen stijl der ouden en den verheven stijl der nieuwere dichters, het gevolg der nieuwere beschaving en verduidelijkte nog zijn beeld door de vergelijking van eene ode van Horatius, met een brokstuk uit de poësie nouvelle van Alfred de Musset, waardoor de neiging van al wat aanspraak kan maken te behooren tot de aristocratie van stijlist, er steeds naar streefde, om voedsel te geven aan dat onbevredigde, dat sceptische van onzen geest, waardoor hij die het beste de gevoelens onder woorden wist te brengen het meeste gelezen werd.

En toch is in de nieuwe letterkunde geen Amerika ontdekt. Maar heeft dan de menschelijke geest stil gestaan? Geenszins. De vooruitgang bestaat daadwerkelijk. Wel is men er niet in geslaagd een schooner epos te dichten, maar de vooruitgang bestaat daarin, dat de menschelijke geest zoo wordt gecultiveerd dat niets wat schoon is, in welke taal het ook geschreven zij, te loor gaat; en dan wetenschap, industrie en kritiek, wat beteekenden zij in de middeneeuwen vergeleken bij thans! Ja, de kritiek, de gave van het onderzoek is het ware kenmerk van den vooruitgang. Vroeger toen men ze uitoefende meende men altijd scherpe lijnen te moeten zien, partijdig te zijn en hierin heeft men eene groote schrede voorwaarts gedaan. Onze voordragten leveren daarvoor het bewijs — zoo vervolgde dr. Pierson — wij hebben ons op het breede standpunt der kritiek bewogen, doch hielden steeds voor oogen dat zij dan eerst in waarheid bestaat wanneer men voor alles de juiste plaats tracht aan te wijzen. Elke bekrompenheid moet daarbij wegvallen. Alle grenslijnen zijn willekeurig, conventioneel. Tout savoir c'est tout pardonner. Kennis is voorwaar de magt die de boeijen slaakt van elke bekrompenheid en troostrijk is de gedachte dat wij eindelijk het gebied der partijdige kritiek hebben overwonnen. De geest wordt meer en meer beschaafd; iedere wetenschap is thans dan ook toegankelijk voor elkeen, ja het kost meer moeite ze onverschillig voorbij te gaan, dan ze te beoefenen.

Dat men ook hier aan den boom der kennis gretig wenscht te schudden, alweder gaven daarvoor deze bijeenkomsten het bewijs.

Daarna dankte de begaafde spreker voor de ruime opkomst, die hem te genotrijker was omdat men tevens had wèlgedaan. De entree-gelden toch waren toereikende geweest om een 80tal armoedige huisgezinnen van het hoogst noodige te voorzien.

De heer Joost van Vollenhoven sloot de bijeenkomsten en drukte de hoop uit dat de nieuwe wintertijd het genot van zulke avonden weder met zich mogt medebrengen.

Tot onze bevreemding lezen wij heden in de Staats-Courant, dat de uitslag der zending van Zr. Ms. schroefstoomschip Reinier Claeszen via Sibogha naar Nias, — ten einde eenige Maleische slavenhandelaars, die zich feitelijk tegen de bemanning eener kruisboot hebben verzet, van daar te verdrijven en zoo mogelijk den gemaakten buit van slaven te verlossen, — niet kan bekend zijn en derhalve het medegedeelde in een der nieuwsbladen, als zoude deze expeditie mislukt zijn, als voorbarig moet worden beschouwd.

Deze mededeeling van de Staats-Courant verwondert ons vooral daarom, omdat hetgene wij deswege hebben berigt zich niet bepaalt bij de telegrafische tijding in ons N.º van 18 dezer opgenomen, maar wij hebben in ons laatste N.º, naar aanleiding van de per Overlandpost via Marseille ontvangen Sumatra-Courant, aangaande deze zending zoo vele bijzonderheden medegedeeld, dat schier aan de juistheid niet te twijfelen valt.

Bij aankomst van de volgende mail zullen wij vernemen wat van de zaak is.

Zijn wij wèl ingelicht, zegt de Middelburgsche Courant, dan is aan den Franschen gezant bij het Nederlandsche Hof door zijne Regering opgedragen om Nederland uit te noodigen zijne adhesie te schenken aan de depêche, door den Franschen Minister van buitenlandsche zaken ten gunste der Polen aan de Russische Regering toegezonden.

Men berigt ons uit Leyden, dat de commissie welke uit de studenten benoemd was, om in den kring der studerende jongelingschap het doel bevorderlijk te zijn, tot oprigting van een Nationaal gedenkteeken ter herinnering aan het jaar 1813, eenstemmig voor de eer dier benoeming heeft bedankt. Onze berigtgever voegt daarbij — zonder voor de waarheid dier opgave te kunnen instaan — dat algemeen het gerucht loopt hoe nu voor deze benoeming zeer in aanmerking zouden komen, bij meest alle studenten een zevental aan Leydens Academie studerende ... Kapenaars. Ook de Academieburgers schijnen op die wijze protest te willen aanteekenen tegen het „nationale" der zamenstelling van de hoofdcommissie.

Dr. A. Capadose van 's Gravenhage heeft met zijne echtgenoote in de gevangenis te Malaga bezocht de familie Matamoros, en in een openbaar gemaakten brief de ontmoetingen medegedeeld, die hij had in die Spaansche stad met allen die zich aan den evangelischen zendeling, Antonio Marian, hebben aangesloten en omtrent wier lot weldra de Spaansche regtbank uitspraak zal doen, tenzij de Koningin de straf vernietigt of verzacht op aandrang der Christenen, die zich daarvoor tot haar hebben gewend. De kinderen van Matamoros zijn reeds te Londen aangekomen en worden zaturdag te Alkmaar verwacht.

's Gravenhage 28 *april* — Heden morgen ten zeven ure is de batterij rijdende artillerie, onder kommando van den kapitein-kommandant, baron van Tuyl van Serooskerken, uit de residentie naar Arnhem vertrokken. De staf en verdere officieren van het 3de regement dragonders, met het muziekkorps, deden de vertrekkende batterij een eind wegs uitgeleide. Aan de Boschbrug bevond zich het muziekkorps van het regem. grenadiers en jagers, en voerde bij het voorbijtrekken muziek uit.

— Op woensdag morgen ten 8 ure zal van hier, onder kommando van den luit.-kolonel Hamming, het depôt van het 3de regement dragonders naar Haarlem marcheren, en den volgenden morgen ten 7½ ure het 1ste, 2de en 3de escadron, onder kommando van den kolonel-kommandant Vertholen, insgelijks naar Haarlem. Het 4de escadron zal alsnog in de residentie verblijven, daar dat voor Amsterdam is bestemd om het 1ste escadron van het 2de regem. aldaar te vervangen, nadat Z. M. de Koning Amsterdam zal hebben verlaten. Het 2de regem. dragonders wordt donderdag ten één ure in de residentie verwacht, komende van Haarlem.

— In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden is besloten een adres aan den Koning aan te bieden omtrent de zaak van het verstrekken van militaire transportmiddelen door ingezetenen, en zijn de heeren de Pinto, van der Heim, Kappeyne van de Coppello en Vaillant benoemd tot leden der commissie, belast met het opstellen van dat adres.

Daarna zijn voortgezet de beraadslagingen over de ontwerp-verordening, houdende wijziging der algemeene politie-verordening van 20 maart 1860, welke wijziging strekt, om het mishandelen van ezels tegen te gaan. Nadat de heeren van der Heim en van der Burgh hunne vroegere amendementen hadden ingetrokken, waarvan de strekking was, ook de mishandeling te beletten van paarden, rund- en ander slagtvee, is het ontwerp aangenomen met 27 stemmen tegen 1. Tegen de heer Maas Geesteranus.

Eindelijk is beraadslaagd over het ontwerp eener verordening op het dempen van slooten en andere wateren. Dit ontwerp werd op verschillende gronden bestreden door de heeren Kappeyne van de Coppello, van der Heim en Polak Daniels en verdedigd, uit naam van de commissie, door den heer de Pinto, die de verordening vooral aanbeval in het belang van den gezondheidstoestand der bevolking. Na sluiting der algemeene beraadslagingen, is art. 1 van het ontwerp in omvrage gebragt en verworpen met 16 tegen 12 stemmen, waardoor het overige deel van het ontwerp is vervallen.

— Ter kennis van het publiek is gebragt dat het Koninklijk kabinet van schilderijen van heden af weder geopend zal zijn.

— Dezer dagen is door de leden der constituerende vergadering voor de beide Israëlitische kerkgenootschappen in Nederland, die laatstelijk alhier was bijeengekomen, aan den voorzitter, den heer mr. A. de Pinto, een prachtig geschenk aangeboden tot herinnering aan die vergadering en vooral uit erkentelijkheid voor de goede wijs, waarop zij door haren voorzitter geleid werd. Het geschenk bestaat uit een sierlijk zilveren bokaal met toepasselijk opschrift.

Leyden 27 *april.* — Volgens de berigten uit Katwijk en Noordwijk gaat het met de zeevisscherij niet bijzonder gunstig. De meeste bomschuiten blijven verscheidene dagen in zee, voornamelijk omdat de vangst te klein is om koers naar wal te zetten. Naarmate die afwezigheid duurt, verliest de visch zijne waarde en is alleen geschikt om gedroogd te worden, wat voor den visscher weinig voordeel oplevert.

Amsterdam 27 *april.* — Heden is onder voorzitterschap van jonkh. mr. J. de Bosch Kemper eene vergadering gehouden der sub-commissie voor het gedenkteeken voor november 1813. Op voordragt van den voorzitter werden tot medeleden van het bestuur gekozen de heeren mr. A. Backer jr., J. E. de Man, onder-directeur van 's Rijks werf, prof. Domela Nieuwenhuis, pastoor Brinkman, mr. J. W. Tydeman en mr. B. J. Ploos van Amstel, de beide laatsten als secretarissen, en mr. J. Wertheim Johz. De heer H. P. van Heukelom, tot thesaurier gekozen, heeft bedankt. Wijders is, wat de hoofdpunten betreft en behoudens de definitieve vaststelling der redactie, door het bestuur de inhoud van drie brieven gearresteerd, als een aan Prins Frederik, een aan de commissie voor het museum Willem I en eene circulaire aan de ingezetenen van Amsterdam, waarbij zij tot ruime deelneming worden uitgenoodigd. In den brief aan Prins Frederik wordt onder anderen te kennen gegeven, dat vele leden der commissie nog steeds niet ingenomen zijn met de zamenstelling der hoofdcommissie en hare aanvulling met afgevaardigden der voornaamste sub-commissien, als geene waarborgen van eenheid aanbiedende, en dat zij liever hadden gezien dat eene nieuwe hoofdcommissie ware zamengesteld uit afgevaardigden der voornaamste subcommissien, terwijl daarin wijders eenige aanmerkingen worden medegedeeld op sommige bepalingen der *algemeene regelen.* De brief aan de commissie voor het museum Willem I behelst eene kennisgeving van de aanvaarding van zijne betrekking door het bestuur en heeft eene verzoenende strekking. Uit de discussie is nog gebleken, dat men voornemens is ook eene algemeene inzameling van gelden te houden, opdat ook aan het eigenlijke volk de gelegenheid worde aangeboden van zijne sympathie voor deze nationale zaak te doen blijken. Eindelijk is op voorstel van den voorzitter mr. A. Brugmans gekozen tot gedelegeerde bij de hoofdcommissie.

Zalt-Bommel 26 *april.* — Gisteren morgen bekwam eene afvarende zand-aak een lek, met dat gevolg dat zij in weinige oogenblikken zonk en de beide opvarenden, die zich in den mast geborgen hadden, met moeite werden gered.

— Te Gameren is eene vrouw bevallen na een 18jarigen kinderloozen echt.

Zevenaar 25 *april.* — Naauwelijks is het gewenschte eerste groen verschenen, of sommige boomen zitten vol van meikevers, die waarschijnlijk ten gevolge van den zachten winter in tallooze menigte uit de waarden langs den Ouden Rijn komen en bij warme avonden de lucht als 't ware vervullen. Zeer is het te wenschen, dat wij te dien opzigte geen voorjaar beleven als in 1840, toen in deze gemeente alleen 366 mud doode meikeivers geleverd en te Oud-Zevenaar begraven werden, terwijl de meeste boomen bladerloos en teruggebragt waren tot het pas onttogen kale winterpak.

Deventer 25 *april.* — Dezer dagen wordt van hier verzonden een sierlijk ijzeren gedenkteeken, ter eere van de ter zuid- en oostkust van Borneo gesneuvelde of door oorlogsvermoeijenissen bezweken officieren, welk gedenkteeken is gegoten aan de ijzergieterij van de heeren J. L. Nering Bögel en Co.

Harlingen 25 *april.* — Men heeft hier gisteren een aanvang gemaakt met het leggen der fondamenten voor het station van den spoorweg. De werkzaamheden worden voor het overige met ijver voortgezet, vooral ook het leggen der rails, zoodat de weg reeds bijna een uur ver dagelijks door de locomotief wordt bereden tot transport van materieel, enz.

Koninkl. en Ministeriële Besluiten, enz.

Bij Zr. Ms. besluiten is aan mr. B. O. T. H. Westenberg, secretaris bij het Ned. gezantschap te Frankfurt, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Adolfsorde 3de kl., en aan jhr. mr. R. A. A. E. von Pestel, attaché bij hetzelfde gezantschap, tot het aannemen en dragen der versierselen van het ridderkruis 4de kl. derzelfde orde, hun door Z. H. den Hertog van Nassau geschonken, en aan den Oost-Ind. hoofdambtenaar E. F. graaf van Bentheim Tecklenburg Rheda, laatstelijk resident der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, thans met verlof in Europa, tot het aannemen van het ridderkruis der Guelpen-orde, hem door Z. M. den Koning van Hannover geschonken.

Bij Koninklijk besluit is aan mr. J. Rink, op verzoek, eervol ontslag verleend als plaatsverv. kantonr. te Tiel.

Bij Kon. besluit is aan den heer D. Hordijk, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van commies der posterijen van de derde klasse.

Door Z. M. is bij het personeel der militaire administratie van het leger in Oost-Indië benoemd, tot 2den luitenant-kwartiermeester de sergeant A. J. Brandenburg van der Gronden, van het 6de regement infanterie, en de sergeant titulair H. J. Hennige, van het instructie-bataillon.

Bij Koninklijk besluit zijn verleend de volgende pensioenen, als aan: F. J. van Goor, prov. dir. der dir. bel., in- en uitg. regt. en acc. in Limburg, ten bedrage van ƒ 2266; A. van Tonderen, contr. van de dir. bel. bij het kad. te Deventer, ƒ 1533; A. P. Smit, comm. bij het Depart. van Fin., ƒ 1320; T. Vinckers, adsist. ten postk. te Winschoten, ƒ 428; R. C. de Ridder, ontv. der dir. bel. en acc. te Akkrum, ƒ 693; D. Simon, visit. der in- en uitg. regt. en acc. te Maastricht, ƒ 745; J. G. Robijns, brievenb. aan het postk. te Amsterdam, ƒ 301; A. V. de Jonge, wed. jhr. C. P. L. van Kinschot, prov. dir. der dir. bel., in- en uitg. regt. en acc. in Zeeland, ƒ 534; A. K. M. Meertens, minderj. zoon van wijlen P. Meertens en K. A. Sanderse, comm. 2de kl. bij 's Rijks bel., ƒ 99; J. M. Ritzen, wed. J. J. Gilson, hoofdcomm. bij 's Rijks bel., ƒ 229, en J. A. Baak, wed. J. A. Jansen, comm. 3de kl. bij 's Rijks bel., ƒ 115.

Te beginnen met 1 mei 1863 is het thans bestaande tarief der veergelden voor het Rijksveer tusschen Willemsdorp en den Moerdijk buiten werking gesteld en vervangen door een tarief, hetwelk bij Koninklijk besluit van 17 dezer is vastgesteld.

Z. M. heeft bewilliging verleend tot oprigting der naamlooze vennootschap: „de Amsterdamsche Meel- en Broodfabriek" te Amsterdam.

De Staats-Courant deelt heden het Koninklijk besluit mede, waarbij bepaald wordt, dat ten behoeve van den aanleg van den spoorweg van Roermond naar Venlo ten algemeenen nutte, in het publiek belang en ten name van den Staat, ter uitvoering van de wetten van 18 augustus 1860 (Staatsblad n.º 45) en van 13 december 1862 (Staatsblad n.º 207) zullen worden onteigend de eigendommen, in de gemeenten Roermond, Maasniel, Swalmen, Beesel, Belfeld, Tegelen en Venlo, aangeduid in het plan en de kaarten, welke ingevolge art. 12 der wet van 28 augustus 1851 (Staatsblad n.º 125) ter inzage van een ieder hebben gelegen.

De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt dat bij hem ontvangen is eene som van ƒ 7.57½, door een onbekende onder het postmerk Nijmegen

van 25 dezer, wegens te min betaalde transportkosten, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

De Minister van Justitie heeft aan belanghebbenden bekend gemaakt, dat zijne audientien op morgen en overmorgen, den 29 en 30 dezer, niet plaats zullen hebben.

Aanbestedingen.

Op donderdag den 28 mei, des namiddags ten 1 ure, zal door de commissie voor de Staatsspoorwegen worden aanbesteed: het maken van bergplaatsen voor locomotieven en rijtuigen, gebouwtjes voor privaten en magazijnen, wachthuisjes, verhoogde los- en laadplaatsen, bestratingen, benevens het metselen van den onderbouw voor groote draaischijven en waterkranen op de stations Leeuwarden, Harlingen en Franeker en de halte te Dronrijp, ten behoeve van den spoorweg van Harlingen naar Groningen.

— Den heer S. van der Kamp, te Leyden, is als minste inschrijver door het Departement van Oorlog de aanneming toegewezen van het eenjarig onderhoud der kazernen, stallen en magazijnen, in gebruik bij het garnizoen te dier stede, voor *f* 4000.

— Den 23 dezer is door de centrale directie van Walcheren, bij enkele inschrijving, in drie perceelen, aanbesteed, het bestraten van 9352 □ el, met nieuw te leggen klinkers moppen, benevens het eenjarig onderhoud van al de straatwegen van den polder Walcheren, over eene lengte van 33,466 ellen. Van dit werk is aannemer geworden de heer W. van Uye J. Jz. aldaar, voor *f* 18,874.

— Op vrijdag 24 april ll. is te Zwolle aan het gouvernement aanbesteed de levering en het plaatsen van 200 ellen rikwerk, langs den weg van Zwolle naar Meppel, en is daarvan aannemer geworden de heer A. H. Seidel, te Vollenhove, voor eene som van *f* 439.

— Den 24 dezer werd door het provinciaal bestuur van Groningen aanbesteed: het herleggen van twee vakken steenglooijing aan de zeewering ten zuidoosten van Delfzijl, in twee perceelen. Voor het 1ste perceel was minste inschrijver J. H. Rottinghuis, voor *f* 12,150, en voor het 2de J. S. Noordhof, voor *f* 10,214; beide aannemers te Delfzijl.

— Op den 25 april is te Mastenbroek, door het dijkbestuur van het 4de district in Overijssel, aanbesteed het leggen van eenen kapitalen ringdijk om de gespoelde hoeken in den Roobolligenhoek, en zijn daarvan aannemers geworden de heeren Beunerts en Kievit, van Sleeuwijk, voor eene som van *f* 5300.

Regtszaken.

In de gisteren gehouden zitting van den Hoogen Raad is behandeld de zaak van J. van Wichem, door het Hof in Gelderland ter zake van valschheid in eene authentieke acte, door het maken van bijvoegingen in eene huwelijksacte, veroordeeld tot eene gevangenisstraf van zes maanden en geldboete van *f* 50. De middelen van cassatie werden voorgedragen door den advocaat mr. H. M. van Andel. De conclusie van het Openbaar Ministerie is bepaald op 5 mei.

— In de zitting van den Hoogen Raad der Nederlanden van heden zijn behandeld de beroepen in cassatie van: 1°, L. Winkel, tegen een vonnis der Regtbank te Assen. De advocaat-generaal Römer concludeert daartoe, dat dit vonnis ambtshalve worde vernietigd, en dat de Hooge Raad, ten principale regt doende, zal verklaren, dat de als bewezen aangenomen daadzaken niet daarstellen misdaad, wanbedrijf of overtreding, en de requirant van alle regtsvervolging worde ontslagen, de kosten te dragen door den Staat. Uitspraak 13 mei. 2°, W. Holdorp, tegen een arrest van het Hof in Noord-Holland, waarbij hij, wegens feitelijkheid tegen de eerbaarheid en het toebrengen van slagen enz., is veroordeeld tot tuchthuisstraf van zes jaren en geldboete van *f* 25. De advocaat-generaal Römer concludeerde tot verwerping. Uitspraak 6 mei.

Kerk- en Schoolnieuws.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Wierum en Dorkwerd (Groningen) ds. M. Niemeijer, th. dr., thans te Nieuwe Schans.

Ongelukken, Misdrijven enz.

Den 24 dezer is de boerenwoning en schuur van J. Kraak, onder Piershil in den Oosthoek, afgebrand. Een kalfkoe en drie kalveren zijn in de vlammen omgekomen, terwijl van den inboedel weinig is kunnen gered worden.

— De voerman B. de Vos, te Zierikzee, die den 18 dezer met een rijtuig in het water gevallen en gered werd, is den 22 dezer aan de gevolgen van den schrik overleden.

— Ll. zaturdag, tegen den middag, geraakte in brand, naar men veronderstelt door het vuur van den kagchel, een tjalkschip, beladen met 18,000 Ned. ponden hooi, gevoerd door en toebehoorende aan schipper A. Bossers, varende op de hoogte van Drimmelen. De lading en tuigage zijn totaal vernield en van het schip is bijna niets overgebleven. De opvarenden zijn gelukkig gered.

— Het is aan de nasporingen der justitie te Breda gelukt weder een meisje, verdacht van kindermoord en onder Roozendaal woonachtig, in hechtenis te nemen. De ongehuwde moeder heeft haar kind geworgd en naderhand in een greppel begraven. Zij heeft reeds hare misdaad ten volle bekend. Naar men verneemt bevinden zich nu reeds twee of drie jeugdige vrouwen voor dergelijk feit in het huis van arrest te Breda.

— Terwijl J. S. ll. donderdag van de markt te Meppel naar Uffelte huiswaarts keerde, geraakte hij met paarden en rijtuig op hol, waardoor hij met wagen en al in de Drentsche hoofdvaart stortte en hij zelf verdronk. De overige bij hem in het rijtuig aanwezige personen zijn er vrij goed afgekomen, uitgenomen één, die, terwijl hij uit het rijtuig sprong, zich vrij erg moet bezeerd hebben.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 28 April.

OVERLEDEN: M. M. C. van Geetruijen, vrouw van J. A. M. van Berckel, 39 j. — G. H. Tullener, d., 10 m. — C. van Konijnenburg, z., 3 m. — A. A. Hoogstadt, d., 1 j. — J. Jonason, man van H. Jonason, 60 j. — J. Soetermeer, man van L. Valkenburg, 73 j. — M. de Roo, d., 7 m. — J. C. H. van Spaandonk, vrouw van H. W. Verschure, 28 j. — E. Holl, z., 1 j. — N. B. Baarling, z., 1 j. — C. Sitton, z., 8 m. — J. A. Meiland, d., 14 j. — A. de Meijer, d., 1 j. — R. Quispel, z., 7 m.

BEVALLEN: J. Koster, geb. Engers, levenl. z. — J. de Jong, geb. van der Lingen, d. — H. Wilton, geb. Stork, z. — W. Gerrits, geb. Koster, z. — E. E. de Jong, geb. Flasdonk, d. — M. W. Keyzer, geb. Hackmann, d. — E. Mirrer, geb. Nieuwenhuis, z. — S. M. van Rijn, geb. de Deken, z. — J. van Soldt, geb. Verheul, d. — H. Scholten, geb. van der Haar, d. — N. van der Sluys, geb. Hymans, d. — G. Linnemann, geb. Spruytenburg, d. — G. M. Gret, geb. van Uden, z. — A. M. Simonis, geb. de Best, z. — J. F. van der Wel, geb. van der Touw, z.

OFFICIELE WISSELKOERSEN.

ROTTERDAM 28 April.

		per		
Londen......	disc. 3½ %	£ 1	op3/m.	*f* 11.68
			„ 2/m.	„ 11.71½
			„ kort	„ 11.76½
Parijs........	„ 4 %	fr. 100..........	„ 3/m	„ 46.25
			„ 2/m	„ 46.45
			„ kort	„ 46.70
Antwerpen.	„ 3 %	fr. 100..........	„ 3/m	„ 46.20
			„ kort	„ 46.55
Hamburg...	„ 3 %	M. B. 40........	„ 3/m.	„ 34.93
			„ 2/m.	„ 35
			„ kort.	„ 35.15
Bremen......	„ 4 %	Ls. d'or Th. 100.	„ 3/m.	„ 187.10
Berlijn.......	„ 4 %	Th. 100..........	„ 3/m.	„ 171.25
			„ kort.	„ 173
St. Petersb..	„ 5½ %	Rs. 100..........	„ 3/m.	„ 173½
Frankf. a/M.	„ 3 %	z. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 98.50
			„ kort.	„ 98.90
Augsburg...	„ 3 %	z. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 98
Weenen.....	„ 5 %	o. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 100
Triest.........	„ 5 %	o. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 99.75
Venetië......	„ 5 %	o. w. zilver fl. 100	„ 3/m.	„ 112
Livorno......	„ 5 %	Ls. 100..........	„ 2/m.	„ 46
Genua........	„ 5 %	Ls. 100..........	„ 2/m.	„ 46
Napels.......	„ 5 %	Ls. 100..........	„ 2/m.	„ 46
Lissabon.....	„ 5 %	Crs. 40..........	- 3/m.	„ 41

Discompto van Wisselbrieven 3½ %, van Promessen 4 %.

AMSTERDAM 28 April.

	2 Maanden.	Zigt.		3 Maanden.	Zigt.
Londen...	11.68½ g	11.75 g	Madrid....	238 g	— g
Parijs......	55 15/16 g	56 1/16 g	Cadix......	237 g	— g
Bordeaux.	55 ⅛ g	— g	Sevillië....	235 g	— g
idem ½/m.	55½ g	— g	Bilbao.....	235 g	— g
Hamburg.	34 15/16 g	35⅛ g	Lissabon..	41⅜ g	— g
Genua....	45¾ g	— g	Porto......	41½ g	— g
Livorno...	45¾ g	— g	Petersb. ..	173½ g	— g
Napels.....	45¾ g	— g			
6 Weken.		**Zigt.**	**6 Weken.**		**Zigt.**
Weenen ..	100½ g	— g	Frankfort.	98⅛ g	— g
Augsburg	98¼ g	— g	Rotterd...	⅛	

Beursberigten.

ROTTERDAM 28 April.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½	pCt.	62 15/16		
„	dito dito 4	„	98¾	98⅞	98¾
Spanje...	Binnenl.a 6/m. 3	„	50		
Portugal..	Oblig. 1856/62. 3	„	45½	45 15/16	45½
Rusland..	Obl. St. 1855. 5	„	89 3/16	89¼	89¼
„	Obl. Amst. ...4½	„	89 3/16	89¼	89 3/16
„	d.° Spw.-Ad..	„	199¾		
Denem,.	Cert. te Lond. 4	„	89½		
Oostenr...	Obl. in Metall. 2½	„	31½	31 9/16	31½
„	dito dito 5	„	61¾	61⅞	61⅞
„	Nieuwe, Amst. 5	„	81⅜		
„	d.° Nationale. 5	„	66 13/16	66⅞	66½
„	Ad. fl. 500 1860	*f*	508½		
Venez....	Obl........... 2	„	21 15/16		
„	Obl.......... 1	„	11½		
Grenada ..	Obl.......... 2	„	31⅜		
„	Obl. Gestemp.		14⅞	15	15
„	Uitgest. 1½	„	8 7/16		
„	Uitgest. Gest..		8 1/32	8 1/16	8 1/16
Mexico...	Obl.......... 3	„	32¼	32⅜	32⅜
Turkije...	Binnenl..... 6	„	43 15/16	44⅛	44⅛
Amerika,	Vereen. Staten 6	„	65¼		
„	dito 5	„	61	61⅛	61⅛

Op beter buitenlandsche merken van heden verkeerde de beurs algemeen in gunstige stemming en toonde de handel in Oostenrijksche fondsen tamelijk veel levendigheid.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten 5 ure: Spanje, Binnenl., 3 pc., 50. Portug., Obl. 1856/62, 3 pc., 45½. Oostenr., Oude Met., 5 pc., 61¾, ⅞, ⅞; dito Nation., 5 pc., 66⅜. Vereen. Staten, 5 pc., 61½, ⅛, ⅛. Gren., Obl. Gest., 15, 1/16, 1/16. Uitgest. Gest., 8 1/16, ⅛, 1/16. Mexico, 3 pc., 32½, ⅜, ⅜.

AMSTERDAM 28 April.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½	pCt.	62 15/16	63	63
„	dito dito 3	„	75 5/16	75¼	
„	dito dito 4	„	98 9/16	98 11/16	98⅝
„	O.-I. Leening 4	„	98⅛		
„	Amort. Synd. 3½	„	93		
„	Hand. Maats.	„	146¾	147	147
„	Holl. Spw....	„	103¼		
„	Rijn Spw..... 4½	„			
België, ..	Cert. *Rothsch.* 2½	„	56⅛		
Spanje...	Buitenlands.. 2	„	47		
„	dito 3	„	52⅞		
„	Binnenlands. 3	„	50 1/16		
„	Amort. Schuld				
„	Bew. v. Coup.		10½		
Portugal,	Obligatien... 3	pCt.	46⅝	46¾	46⅝
„	dito 1856/60. 3	„	45⅞	45 15/16	
„	dito 1862.... 3	„	45⅞		
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5	„	100½	100¾	100¾
„	dito 1828/29.. 5	„	100¼		
„	Cert. 1831/33 5	„			
„	d.° 1840..... 4	„	76⅛	76¼	
„	2/3/4e Leen.. 4	„			
„	Cert. 5e Serie. 5	„			
„	d.° 1855, 6e S. 5	„	89¼	89⅜	89¼
„	d.° te Lond. 3	„	57⅜		
„	N. Leen. 1862 5	„	90 5/16	90⅜	
„	Inschr. v. Am. 6	„			
„	Cert. v. dito.. 6	„			
„	Spw.-Actien. 5	„	199½	200	200
Polen,...	Aand. 1835..	„			
„	Oblig....... 4	„			
Pruissen,	Oblig....... 5	„			
„	Aand. 1854.. 3½	„			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5	„	62¼		
„	d.° dito 4	„			
„	d.° Met. Oude 5	„	61⅝	62⅛	62⅛
„	d.° Metalliek. 2½	„	31 7/16	31 9/16	31½
„	d.° N. te Ams. 5	„	81⅜	81 7/16	81 7/16
„	d.° Nat. Met.. 5	„	66⅝	67	67
„	W. Ad. fl 250 4	„	244½	244¾	
Brazilië,	1824 £ 100.. 5	„			
Equador,	Oblig. 1855.. 1	„			
Venez.,..	Obligatien... 2	„	21 15/16	22⅛	22
„	Uitgestelde.. 1	„			
Grenada,	Obligatien... 2	„	31¼	31 5/16	
„	Uitgestelde.. 1½	„	8⅛		
Mexico,..	Obligatien... 3	„	32 7/16	32½	32½
Illinois	7	„	75½	75¾	75½

Nat. Hyp.-Bank, 4 pc., 99½; Handelm., a cont., 4½ pc., 146⅞; Handel en Nijverheid, 139. Port., Uitgest., 3 pc., 46⅛. Rusland, Cert. bij Hope 1860, 4½ pc., 89⅜, 5/16; Hypoth., 4½ pc., 75½. Oostenr., Ween. Bank-Actien, *f* 822, 826, 826; dito Aand. 1839, 401; dito 1860, 5 pc., 512, 514, 514; Fr. Oost. Spw., 131. Italië, 5 pc., 65⅞; dito Spw. 108½. Braz., Geldl. 1852/60, 4½ pc., 89½, ⅜, ⅜. Gren., Obl. Gest., 14⅞; Uitg. Gest., 7 15/16, 8 1/16, 7 15/16; dito Hect., 75, 75½ cts. Illin., Spw.-Aand., 58½. Galvest., Spw.-Obl. 8 pc., 20½; dito Spw.-Stellen, 8 pc., 20½, ½. Vereen. Staten, 5 pc., 60⅞, 61½, 61½; dito dito, 6 pc., 65, 65⅞, 65⅞. Griekenl., Obl., 5 pc., 26⅞, 27, 26⅞; dito Coup. *f* 4 1/32, 4 1/16. Turkije, 6 pc., 44, 11/16, ⅞.

Beleening 3½, Prolongatie 4, Disconto 3½ pc.

Binnenl. fondsen toonden heden weder neiging tot verderen achteruitgang; de 4 pcts. waren ca. ¼ lager. In bijna alle vreemde heerschte eene willige stemming; Oostenr. hebben hunne opgaande beweging, die zich gisteren op het einde der beurs vertoonde, voortgezet en dat wel grootendeels op de betere Duitsche merken; de meeste der Russische soorten, als ook Spaansche en Portug., deelden in die betere stemming. Turken waren bij veel handel op de hoogere koersen van Londen zeer gevraagd. Van Amerik. fondsen waren Mexic. en 5 en 6 pct. Vereenigde Staten tot hooger koersen gezocht, vooral eerstgenoemden, die door Engelsche kooperders ongeveer ⅛ hooger waren; de overige soorten waren onveranderd vast.

Laatste prijzen ten 5 ure: Oostenrijk, Metall., 5 pc., 62 1/16; dito Nation., 5 pc., 67.

Weerkundige Waarnemingen op 28 April 1863. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool......	+ 10. 8	W.N.W.	storm.	+ 8. 3	—	slecht water.
Groningen......	— 4. 2	Z.W.t.W.	8	+ 8. 7	—	—
Helder..........	— 3. 3	W.t.Z.	20	+ 8. 9	—	—
Yarmouth......	—	W.N.W.	—	—	bewolkt.	—
Vlissingen......	— 0. 8	W.t.N.	12	+ 10. 2	—	—
Maastricht......	754. 6	W.Z.W.	2	+ 10. 0	—	—
Portsmouth.....	+ 3. 7	W.	stijve bries.	+ 11. 1	zwaar bewolkt.	ruw.
Plymouth......	+ 5. 5	N.W.	„	+ 11. 1	bewolkt.	„
Havre..........	+ 7. 7	—	—	+ 11. 0	betrokken.	—
Parijs..........	+ 4. 3	N.W.	15	+ 10. 3	„	—
Brest..........	+ 8. 3	N.N.W.	5	+ 10. 0	„	hol.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 4. 2 G; generaal idem Ha 15. 0 G.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aang.*
28 april *Margaretha*, Simonsen, Haïti (opgesl. n. Helvoet)
Hamburg (st.), Dantzig (opgest. n. Helvoet)
Zanzibar, Maack, Hellevoetsluis
James, Wade, Shields
Vertrokken.
Ringhorn, Raberg, Hellevoetsluis
(W. N. W.—W.)

Hellevoet (W.) *Aang.*
28 april *Mariquita*, Wood, St. Domingo
Osprey (st.), Liverpool
Hamburg (s), Brouwersh.
Margaretha, Simonsen, d.°
Ringhorn, Raberg, d.°
Vertrokken.
Zanzibar, Maack, Brouwershaven

Brielle *Vertrokken*
28 april *Leo* (st.), Londen
Batavier (st.), d.°
Amicitia (st.), Bergen
(W.N.W.—N.W.)

Texel (W.) *Aangek.*
27 april *Fortuna Teller*, Welch, Liverpool
Joh. Hendr. Ferdinand, Lodewijks, Shields n. Soerabaija, als bijl. (zie rapport)
28 *Ellen*, Ley, Havana (l. v. Falmouth)

Vlie *Aangekomen*
26 april *Drie Gebroeders*, Andrae, Newcastle
Vertrokken.
27 *Sperwer*, de Boer, Engeland
Twee Gebroeders, Butter, St. Petersb.
Martha, Nieboer, d.°
Otto, Sap, d.°
Trygve, Uhleberg, Drammen

Veere *Vertrokken*
27 april *David*, Klein, (v. Koningsb.) Aptw. (als bijlegger)
Grietje de Weerd, Pothuis, avontuur
—o—

Hong Kong *Aangek.*
10 maart *China*, Tofield, Singapore

Amoy *Aangekomen*
5 mrt. *Pegasus*, Mannoury, Shanghai

Batavia *Aangekomen*
14 maart *Stad Leyden*, van de Poll, Amst.

Rangoon *Aangek.*
8 mrt. *Noord-Brabant*, Bok, Bassein (laadt voor het Kanaal)

Bassein *In lading*
10 mrt. *Allegonda Jacoba*, Deurholt, Falmouth
Johanna Maria, Dam, d.°
Soerabaija, de Boer, dito

New-York *Uitgekl.*
11 april *Rocket*, Bremner, Batavia
In lading.
Baltimore, Meijer, Amst. en Rotterd.
Iduna, Vanselow, d.° en d.°
Lucy & Paul, Sachs, dito en dito
Amalie, Silberschmidt, dito en dito
Minerva, Hansen, Rott.
Trekvogel, den Breems, Triest

Liverpool *Uitgekl.*
25 april *Vier Gebroeders*, Blok, Koningsbergen
Westerkwartier, Dijk, St. Petersburg

Holyhead *Vertr.*
25 april *Carthagenian*, Randell, (v. Liverpool) Harlingen

Swansea *Aangekomen*
25 apr. *Urana*, Banting, Waterford

Cardiff *Vertrokken*
24 apr. *Ploughboy*, Grover, Harlingen
Arab, Uren, Rotterdam
Alma, Palmer, dito

Falmouth *Vertr.*
25 april *de Valk*, Strijbos, (v. Paraïba) Triest

Bij **Hastings** *Aangek.*
25 april *Margaretha*, Branbergen, Licata n. Hamburg

Bij de **Singels** *Aangek.*
25 apr. *Christina Jeannette*, Rademaker, Shields n. Batavia
Alida Elisabeth, Potjewijd, Newcastle n. St. Sebastiaan

Deal *Aangekomen*
23 april *Maria*, v. Wulven, Shields n. Batavia
26 *Oscar I*, Thomson, dito n. dito

Londen *Uitgeklaard*
25 april *Vrouw Hillechina*, Joosten, Koogerpolder
26 *Æolus*, Dekker, Altona
In lading.
Pieterdina Marchina, Klein, Fernambuck
Johanna Oluffa, Dahl, Batavia

Harwich *Binneng.*
26 april *Drie Broeders*, Kaspersma, Workum naar Londen

Hull *Vertrokken*
26 april *Wemeltje*, Smit, Genua (na volbragte reparatie)

Shields *Aangekomen*
26 april *Jacoba*, de Heer, Rotterdam
Zeilklaar.
Lucia Hendrika, Dekker, Livorno
Vertrokken.
25 *Johanna Hendrika*, Lieuwen, Rio-Grande
26 *Good Intent*, Schiedam

Bridlington *Aangek.*
26 apr. *Coral*, Cracknell, Rott. n. Ipswich (terug uit zee)

Glasgow *Vertrokken*
25 april *Ortelius*, Groote, Saigon

Leith *Aangekomen*
27 apr. *Volunteer* (s), Rott.

Macduff *Vertrokken*
21 april *Dove*, Rotterdam

Antwerpen *In lading*
27 apr. *Zeenimph*, Schipper, Triëst
St. Vitus, Middel, d.°
Dina Reyna, Broas, Livorno

Hamburg *Aangek.*
25 april *Barbara Jonker*, Oltmans, Londen
Maria Catharina, Bremers, Makkum
26 *Maasstroom* (st.), Rott. via Harburg
Vertrokken.
25 *Hillechina Gesina*, Pik, St. Petersburg
Grietje, Panjer, Antwerp.
27 *Catharina*, Speelman, Groningen
Geertruida Jantina, Emmelkamp, Holland
Rensina, Kramer, Dantzig

Cuxhaven *Vertr.*
27 apr. *Magdalena Johanna*, Gust, Riga

Kiel *Aangekomen*
25 april *Gouv. v. Ewijck* (s), Visser, Stettin

Travemunde *Vertr.*
25 april *Wilhelmine*, Meijer, Rostock

Warnemunde *Aang.*
25 april *Johanna Bartha*, Fenenga, Antwerp.
Hensina, Meester, Londen

Dantzig *Aangekomen*
24 april *Geziena*, v. d. Berg, Rendsburg
Hendrika Ellida, Kuiper, Newcastle
Drie Gebroeders, Leffers, Bremen

Pillau *Aangekomen*
25 april *Cycloop* (s), Amst.

Libau *Vertrokken*
18 april *Argo*, Fretwurst, Holland

Bolderaa *Aangek.*
22 april *Vrouw Martha*, Ebes, Harlingen
Spruit, Pott, Schiedam
23 *Gesina*, Roskamp, Rott.

Stockholm *In lading*
20 april *Wilhelmina*, v. d. Weyden, Noordzee

Kopenhagen *Aangek.*
23 april *Janna Lukkina*, Bontekoe, Newcastle
Gepasseerd.
23 *Diana*, Fijn, Liverp. naar Nerva
Joh. Hermanus, Visker, Newcastle n. Riga
24 *Johanna Petronella*, Hillebrandt, Amst. n. St. Petersburg
Jacobus, van Duyn, dito n. Riga
25 *Roelfina Joh.*, Drewes, Amst. n. Elbing
Alida, van der Veen, Newcastle n. Riga

Elseneur *Aangek.*
24 apr. *Vollenhove*, Koning, Newc. n. Nerva
Jantina Kobina, de Jonge, Cadix n. Riga
Jan Freeseman, de Jonge, Stettin n. Amst.
25 *Emilie Augusta*, Kress, Stolpmunde n. Schiedam
Joh. Elisabeth, Bakker, Höganäs n. Dantzig

Fredrikshavn *Gepass.*
20 april *Gefion*, Arentzen, Amst. n. Kopenhagen
—o—

Hellevoetsluis 28 april. Het Argentijnsch barkschip *Mariquita* is in aanzeiling geweest met Zr. Ms. stoomschip *Dommel*, doch door de sleepboot *Rotterdam* vrij en op de Kanaalhaven gesleept.

Amsterdam 28 april. Het schip *Johannes Hendrikus Ferdinand*, kapit. G. H. Lodewijks, van Shields naar Soerabaija, is gisteren zwaar lek in Texel binnengeloopen, na op de Owersbank zwaar gestooten te hebben.

— Aangaande de Ned. brik *Zeevaart*, k. Priebee, den 2 nov. van Galatz n. Vlissingen vertrokken, heeft men sedert niets vernomen.

Elseneur 25 april. Het Ned. kofschip *Jantina Albertina*, kapit. Wortel, van Harlingen in ballast naar Dantzig, is gisteren alhier in de haven gekomen; heeft in den avond van 22 dezer bij Kullen den fokkemast onder dek gebroken, waardoor tevens vier dekbalken afgebroken werden; is vervolgens naar Laholms bogt geloopen en van daar herwaarts gesleept.

Nerva 25 april. Het schip *Mary*, kapt. Christensen, van het Nieuwe Diep komende, is alhier gestrand, doch het volk gered.

Rangoon 13 maart. Het alhier van Bassein gearriveerde Ned. schip *Noord-Brabant*, kapit. Bok, heeft in den mond van de rivier van Bassein aan den grond gezeten en daardoor een lek bekomen; moet dokken.

—o—

27 april. De wind te **Deal** W. N. W. — W. ten Z. — W.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
27 apr. *Vier Gezusters*, Bik, Batavia

Amsterdam *Vertr.*
27 apr. *Staatsr. v. Ewijck*, de Winter, Batavia

Nieuwe Diep *Zeilkl.*
27 april *Nicolaas Witsen*, Portengen, Batavia
Stad Enschedé, Kretschmer, Soerabaija
Three Bells, Simpson, Montreal
Juffer Esse Mensinga, Eefting, Triëst
Confiance, Brongers, Napels
Twee Gebroeders, Bos Smak, Livorno
—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 29 april: 1ste getijde 0 ure 1 min.; 2de get. 0 ure 25 min.

Arnhem. Waterhoogte 28 april 1.73 el. (gev. 5 d.)

Keulen. Rijnhoogte 28 april 8 v. 2 d. Rijnl. (gevallen 1 duim).

Aangekomen 27 april: W. Dormölen van Rotterdam met 1776 c.

Hong Kong 14 maart. De Ned. ijzeren bark *Pertinax*, kapit. W. E. Hageman, van Macassar komende, is den 25 januarij op de Helen Bank verongelukt, zijnde binnen een uur na de stranding gezonken. Van de opvarenden zijn slechts de eerste stuurman, bootsman, kok, vier matrozen, twee jongens en een Chinees gered, en wel, na 96 uren lang zonder voedsel en kleeding in de booten rondgedreven te hebben, door den Bremer schoener *Meta*, kapit. Hermann, die hen te Shanghai heeft aangebragt.

De *Pertinax* bevond zich den 25 januarij volgens observatie op 2° 23′ NB. en 133° OL., met eene vaart van 4½ knoopen. Den volgenden ochtend had men branding aan de lijboeg en van voren. Het schip werd onmiddellijk overgewend, doch de fokkera rondgebrast zijnde, wilde het niet bij den wind opkomen en dreef dus tegen het rif. Alle pogingen werden nog aangewend, doch te vergeefs. De sloep werd uit de davids geslagen, en de Chinesche passagiers maakten zich meester van de barkas; deze echter zeil noch riemen voerende, verviel op het rif, en allen, 23 in getal, vonden den dood in de golven. Met het zinken van de *Pertinax* zijn omgekomen de kapitein, diens vrouw met een kindje van drie maanden, de tweede stuurman, de timmerman, de hofmeester, de matroos B. Koning en de ligt-matroos B. O. Petersen. Het overige gedeelte der equipage redde zich door naar de boot te zwemmen, die uit de davids gespoeld was, en waarin riemen en zeilen waren. Deze manschappen zagen zich vier dagen lang blootgesteld aan eene brandende zonnehitte, zonder eten of drinken, tot dat zij door de *Meta* werden opgenomen en liefderijk verpleegd.

De ligging van de Helen Bank is (volgens the Daily Shipping News van Shanghae) op de kaart van Wilson (wijlen Norie), tot 1862 verbeterd, 25 mijlen uit den koers opgegeven. In plaats van op 2° 55′ NB. en 131° 42′ OL., ligt zij, volgens goede en betrouwbare waarneming, op 3° 10′ NB. en 132° 10′ OL.

CARGALIJSTEN. — Rotterdam.

GRANGEMOUTH, Therese, Allan Bruce. — 50 ton Gietijzer, E. S. de Jonge.

HULL, Swallow, C. Hardy. — 1911 staven en 599 bossen IJzer, E. S. de Jonge.

Amsterdam.

BANJOEWANGIE, Wassenaar, Hofstee. — 1476 kr. Suiker, Kreglinger en Co.; 970 kr. dito, Cramerus en Co.; 411 kr. dito, H. en D. Rahusen; 261 b. Tabak, Spengler en Co.; 4308 bosn. Bindr., J. Rahder en Co. — Voor Zwolle: 4 legg. Arak, Doyer en van Deventer.

PARIJS 27 April.

Frankrijk 3 pc. à cont. 69.40, 69.20; dito op ultimo 69.40, 69.20; dito 4½ pc. a cont. 96.50; dito op ultimo —; Fransche Bank-Actien 3380; Crediet Mobilier 1415, 1392.50; Noorder Spoorw. 1037.50, 1035; Fransch Oostenr. Spoorw. 488.75, 485. Russ. Spoorweg 427.50, 426.25, Italië 5 pc. 71.50. Spanje 3 pc. 47; dito Binnenl. 3 pc. 51; dito Buitenl. 3 pc. 52½; dito Nieuwe 52½; dito Pass. 31.

Beg'n beurs was de stemming vrij gunstig, doch de lagere afkomende koersen van Weenen en Berlijn deden de meeste prijzen teruglopen.

Handelsberigten

ROTTERDAM 28 April.

Tabak. Afloop der heden alhier gehouden veiling: Van de 1241 p. Portorico zijn kav. 1—8 (in cons.) verk. van 23 tot 25½ c.; van kav. 9—50 (in entr.) zijn 20 kav. verk. van 22½ tot 30 c., de overige niet verk.; van kav. 51—55 (in cons.) zijn 2 kav. verk. a 15½ c., de overige niet verk.; en kav. 56—61 (in entr.) niet verk. Van de 364 cer. Havana zijn van kav. 62—83 (in cons.) 12 kav. verk. van 70 tot 175½ c., de overige niet verk.; van kav. 84—106 (in entr.) zijn 2 kav. niet verk., de overige verk. van 60 tot 100½ c.; van kav. 107—122 (in cons.) is 1 kav. verk. a 100½ c., de overige niet verk.

Na de veiling werden van het opgehoudene nog 378 p. Portorico en 111 cer. Havana uit de hand afgedaan.

De afloop der heden alhier plaats gehad hebbende veiling van *Wol* door de N. H. M. alhier gehouden was als volgt:

Van 400 b. Sydney bedongen:

133 b.	Fleece	220 a 292 c.
149 „	„	202 - 252 „
77 „	„	210 - 244 „
29 „	Scoured	232 - 282 „
12 „	„	228 - 270 „

Van 684 b. Port Philip bedongen:

196 b.	Fleece	146 - 230 „
134 „	„	158 - 250 „
65 „	„	154 - 212 „
19 „	Scoured	180 - 308 „
43 „	„	190 - 300 „
100 „	„	162 - 240 „
148 „	Locks en Pieces	70 - 248 „
48 „	Lamb	204 - 306 „
1 „	Greasy	188 - — „

Alles verkocht.

Boter. 1ste kwal. ƒ 44, 2de ƒ 38, 3de ƒ 34.

SCHIEDAM 28 April.

Granen. Verkocht: Rogge, 146 ℔ Dantzig ƒ 207 cont., ƒ 209 6/w. Gerst, 133 ℔ Dantzig ƒ 162 cont.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust ƒ 12.—.
Jenever, „ „ „ „ „ „ 17.50.
Amst. Proef „ „ „ „ „ 18.75.
Alles zonder de belasting.
Spoeling, per Ketel . . . . „ 0.50.

AMSTERDAM 28 April.

Katoen. In de heden gehouden veiling van 103 b. Surin. is alles verkocht als volgt: 10 b. ongeslagen Sea Island Kaad tot 121½ c.; 37 b. ongeslagen tot 122 a 126½ c.; van 56 b. geslagen 54 b. tot 122½ a 126 c.; 1 b. tot 98½ c., en 1 b. tot 102½ c.

Rogge. Heden verkocht op levering Mei ƒ 191.

Van *Palmolie* zijn zaturdag nog verkocht 5000 kilo zachte tot ƒ 21 en gisteren 20,000 kilo Makelaarssortering 2e tot ƒ 19½ en 5000 kilo zachte maar schoone tot ƒ 21½.

Stokvisch. Gisteren zijn bij inschrijving afgedaan 270 wing. van Drontheim, prijsgeheim.

Ter beurze aangeslagen de volgende telegram uit Liverpool van heden:

Katoen. Stille markt en geene verandering te noteren. Afgedaan ongeveer 4000 b.

LONDEN 27 April.

Suiker vast doch stil; circa 500 a 600 z. half greinig Mauritius bedongen 37/ a 37/6 en 500 z. Gurpatta Bengal 34/9; 1200 k. Havana n.° 12½ bedongen ll. zaturdag zeilende naar Rotterdam 24/3. Geraff. vast met weinig voorraad; ord. lompen 48/ a 48/6. Voorraad heden 68,439 v. — *Rum* met goede vraag; Demerary 1/6 a 1/9. — *Koffij* stil. — *Rijst* met meerdere vraag; middl. Nagranzie 9/6, laag middl. wit Bengal 10/6, middl. wit 10/10½. Voorraad van Rijst 51,719 ton. — *Jute* met goede vraag tot vaste prijzen. — *Katoen* stil. — *Lijnzaad* vast; Bombay 68/, goed Patna 64/9, inf. Calcutta 60/ a 62/. Raapzaad. Ferruchee 67/3 a 68/6, goed 72/6, Bombay 65/ a 68/3. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer 50/6. Zink stil £ 17.15/. — *Oliën.* Lijn- vaster; loco 43/9, Oct./Dec. 41/ a 41/3, Raap- 51/, Patent- 53/, Cocos- stil, Ceylon- 49/ a 49/6, Cochin- 51/6 a 52/. Palm- met belangrijke omzettingen 37/. Terpentijn- stil 95/ a 97/ en 105/. Petroleum in een doen 1/8 a 1/9. — *Talk* vaster; loco 43/9. April/Junij 43/9 a 44/. Junij 44/ a 44/3, Oct./Dec. 46/9 a 47/. Voorraad 42,294 v.

Graanmarkt met goeden aanvoer van buitenlandsche artikelen. Eng. Tarwe met goede vraag 1/ hooger. Buitenl. 1/ en Amerik. zelfs 2/ hooger in prijs. Puik Amerik. Meel onveranderd. Gerst met goede vraag tot vorige prijzen. Erwten stil. Boonen prijshoudend. Goede Haver iets vaster. Lijn- en Raapzaad stil. Klaverzaad in een doen. De aanvoeren der vorige week bedroegen: Tarwe 15,209 q., Gerst 9495 q., Haver 44,553 q., Boonen 2883 q., Erwten 3742 q., Meel 27,779 z. en 15,262 vts.

Veemarkt. Ossen met kleinen aanvoer iets vaster in prijs. Schapen flaauw. Lammeren iets lager. Kalveren en Varkens als voren. Men noteert: Ossen 3/8 a 5/, Schapen 4/ a 5/8, Lammeren 6/ a 7/8, Kalveren 4/ a 5/6, Varkens 3/6 a 4/4.

ANTWERPEN 27 April.

Granen vast. — *Oliezaden* onveranderd; Lijnzaad Russ. ƒ 16¾, Odessa en Marian. ƒ 16½. — *Petroleum* willig, gele en blanke loco fr. 59 a 61. — *Reuzel.* Amerik. ƒ 23½ entr.

HAVRE 25 April.

Katoen. De verkoopen bedroegen gisteren slechts 564 b.; heden is er meerdere vraag en tot 3 ure werden slechts 848 b. afgedaan; men betaalde voor bon ord. loco fr. 200; dito op levering fr. 190 a 195. — *Koffij.* Rio ongew. fr. 87½ entr. — *Suiker.* Antilles n.° 4 fr. 47 — *Huiden.* M.-V. gez. Koe- fr. 52. — *Potasch.* Amerik. lager, la fr. 37 a 36½. — *Talk.* New-York fr. 82½. — *Campechehout.* Guadeloupe fr. 4.50.

AVIGNON 25 April.

Meekrap met levendigen handel tot vaste prijzen; Racine fr. 31 a 33, Palud fr. 36 a 38, Napels 18/m. fr. 37 a 38, dito 30/m. fr. 38½ a 39, gemalen rosé fr. 41 a 44, Palud fr. 46 a 48.

NEW-YORK 16 April.

Katoen stil, middl. Upland 67 c. — *Meel* en *Mais* flaauw. — *Tarwe* —. — *Provisien* flaauw. — *Koffij* . . . — *Suiker* met goede vraag. — *Wissel* op Londen Bankers Bills 166. Goud 53½ % premie.

YOKOHAMA . . Februarij.

Manufacturen. . . . Shirtings 5½ catties $ 3.20 a $ 3.25, 6 catties . . . a 3.35. T. Cloths $ 2.50. Gebl. Shirtings $ . . . Camlets BBB goede kleuren $ 22 a 23, S $ 21.50 a 22. — *Metalen.* Lood per picol $ 8.50 a 8.75; Tin in blokken . . . a beste kwal. $ 26 a 27.50; Blik $ 7.25 a 7.75.

UITVOER-ARTIKELEN. *Raapzaad* $ . . . a 2.20. — *Mos* $ 12.75 a 13. — *Paarlmoerschelpen* . . . — *Tabak* $ 3.50 a 5. — *Kamfer* $ 32. — *Salpeter* $ 9.50 a 11.

ADVERTENTIEN.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij het overlijden van mijne geliefde jongste Dochter ondervonden, betuig ik, ook namens mijne beide Kinderen, mijnen opregten dank.

Delfshaven M. VAN STAVEREN,
29 April 1863. Wed. P. KLUIT.

A Sermon will be preached THIS MORNING, Wednesday 29th April. D. V., by the

Revd. C. H. SPURGEON,

from *London*, in the *English Presbyterian Church*, Haringvliet.

Service to commence at 11 o'clock. — *Admission free.*

Vereeniging van Assuradeuren.

Aan de LEDEN wordt kennis gegeven, dat de VERGADERING, aangeschreven op Woensdag 29 April 1863, WORDT UITGESTELD tot

WOENSDAG 6 MEI 1863,

des namiddags ten 1½ ure, in het Notarishuis.

Namens het Bestuur,
G. VAN HOUTEN,
Secretaris.

Het BESTUUR der **Spaarbank** te *Rotterdam* geeft bij deze kennis, dat op zijne voordragt door het Bestuur van het Departement Rotterdam der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* tot

MEDEBESTUURDERS

der genoemde Spaarbank zijn benoemd en als zoodanig Zitting hebben genomen de Heeren

P. C. DUTILH,
J. VAN DER HOOP As.,
A. LORIÉ,
G. H. MEES,
J. C. PAATS,
J. VAN STOLK.

Namens het Bestuur der Spaarbank,
A. A. GEVERS DEYNOOT, *Voorzitter.*
ADs. BAKKER, *Secretaris.*

SPAARBANK.

Het BESTUUR der **Spaarbank** van het Departement Rotterdam der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, brengt ter kennis dat, ingaande met 1 Mei dezes jaars, gelegenheid zal zijn tot het

Inbrengen van Gelden,

op *Maandag*, *Dingsdag* en *Woensdag* van **iedere Week**, des morgens van ELF tot 's namiddags HALF TWEE ure.

En dat de **TERUGBETALING**, met inachtneming van het vastgestelde aangaande den tijd van opzegging, zal geschieden **iederen Vrijdag**, van 's morgens ELF tot 's namiddags HALF TWEE ure.

De Spaarbank zal gedurende de *eerste acht dagen* der maanden Januarij, Mei en September, zoo voor Ontvangst als Terugbetaling, **gesloten** zijn.

Namens het Bestuur der Spaarbank,
A. A. GEVERS DEYNOOT, *Voorzitter.*
ADs. BAKKER, *Secretaris.*

Kolonie Suriname.

Aan het **Departement** der **onbeheerde Boedels** zijn gedevolveerd de onderstaande **BOEDELS** en **ZAKEN**, als:

De Zaken van den afwezigen HENRY HEWITT, den 17den Januarij 1863: JAMES DONALDSON, overleden den 16den Junij 1862, den 4den Maart 1863.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelven opgeroepen om, vóór of op den 15den Januarij 1864, aan het Departement voornoemd, van hunne Pretentien aanteekening te doen en hunne Verschuldigden aan te zuiveren, op poene van verstoken te zijn van alle regt en actie tegen de voormelde Boedels en Zaken.

Paramaribo De Curator,
den 20sten Maart 1863. DE JONG.

Pro Deo. — Bij Vonnis, gewezen door de Arrondissements-Regtbank van Rotterdam den 27 April 1863, is, ten verzoeke van WILHELMINA BOUWMAN, verlaten Huisvrouw van JOHANNES OUBOTER, verklaard, dat er regtsvermoeden van het overlijden van voornoemden JOHANNES OUBOTER bestaat sedert 4 Mei 1859 en aan haar verlof gegeven tot het aangaan van een ander Huwelijk.

CASTANIEN, *Procureur.*

Stoom-Paketvaart

NAAR

Braziliё, Rio-Plata, West-Indië, Mexico, Stille Zuidzee, Californië, Britsch Columbia.

De ROYAL MAIL STEAM PACKETS vertrekken van **Southampton** den 9den van **elke maand** naar PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, RIO-PLATA, en den 2den en 17den van **elke maand** naar WEST INDIE, MEXICO, de STILLE ZUIDZEE, CALIFORNIE en BRITSCH COLUMBIA.

Voor Informatien omtrent **Vracht** en **Passage** adressere men zich aan den Heer R. T. REEP, *Secretaris van de Royal Mail Steam Packet Company*, 55, Moorgatestreet in *London*, of aan HUDIG & BLOKHUYZEN, te *Rotterdam*.

BRONZEN MEDAILLE
bij de Maatschappij der Industriële Wetenschappen te Parijs.

Geen Grijze Haren meer.

Mélanogène.

Alleruitmuntendst **Kleursel** van DICQUEMARE Ainé, van Rouaan.

Om in een oogenblik het Hoofdhaar en den Baard in alle tinten te kleuren, zonder gevaar voor de Huid en zonder den minsten reuk af te geven. Dit Kleursel is veel beter dan alle andere tot hiertoe in gebruik.

Fabriek te Rouaan, Rue Saint-Nicolas, 39.

Depôt: te Rotterdam bij den Heer CHs. COUCKE; te 's Gravenhage bij den Heer E. FILLET; te Dordrecht bij den Heer W. HAVARD; te Gouda bij den Heer OGIER; te Schiedam bij den Heer WOLSKY; te Leyden bij den Heer D. J. MEYSING.

Prijs per Doos ƒ 3.50.

Geoctrooijeerd door Z. M. den Koning.

J. D. SCHMIDT EN COMP.,

MEUBELFABRIEKANTEN, HOOGSTRAAT, 10—68.

PHOSPHATE DE FER van Dr. **LERAS**, Pharmacent. — Dit nieuwe ijzerhoudend ligchaam bevat, behalve de bestanddeelen van het bloed en het beenachtig weefsel, opgelost ijzer. Blijkens de waarneming in de ziekengestichten van Parijs — medegedeeld in het prospectus — is dit middel ver te verkiezen boven de **staalpillen, het lactis ferri, het ijzer vermengd met hydrogenium, de pillen en de stroop bereid met joduretum ferri.** Het bevordert uitermate snel de genezing zonder constipatie te verwekken. Bleekzucht, maagkwalen, hardnekkige onderbuikziekten, bloedarmoede, verval van krachten, gebrek aan eetlust, ongeregelde menstruatie (stonden) en witte vloed, worden binnen weinig tijds door het gebruik van dit middel volkomen genezen. Geen ander middel vereenigt zich zoo goed als dit met het gebruik van Levertraan, en een beter tonicum voor zwakke gestellen moet nog worden gevonden. 2 francs per flacon. Depôt te Parijs, 7. rue de la Feuillade; te Rotterdam, VAN SANTEN KOLFF.

Naar

HONG KONG,

voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Deensch gekoperd

CLIPPER-SCHOENERSCHIP

ADELINE,

Kapit. M. ULRICHSEN.

Adres ten Kantore van KUYPER, VAN DAM & SMEER.

AANBESTEDING.

Het R. K. PAROCHIAAL ARMBESTUUR van **Rotterdam** is voornemens aan te Besteden:

Eenige **VERBOUWING** aan het **Pand** der voormalige *Onder-Officieren Societeit*, aan de Lange Warande alhier, tot **Schoollocalen.**

Waarvan het Bestek en Teekening van af Maandag den 27sten dezer in het Gebouw zal ter visie liggen, en waar ook de Besteding zal plaats hebben op *Donderdag den 7den Mei aanstaande*, des middags ten 3 ure.

De aanwijzing in loco zal geschieden Dingsdag den 5den Mei, des morgens van 10 tot 12 ure.

J. T. WISCHERHOFF en *C. J. DE LANGE*, Makelaars te Rotterdam, zijn van meening, als last hebbende van hunne Meesters, op MORGEN 30 April 1863, des voormiddags ten *half twaalf* ure, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade aldaar, publiek te Veilen:

111 Kisten GUM DAMAR.
1500 Fleschen CAJAPUT OLIE.
2 Kisten *Java* VANILLE.
10 Korven GUM ELASTICUM.
12 Vaten GUM ARABICUM.
50 Pakken CASSIA VERA.
10 Estagnons CITROEN-OLIE.
14 Kisten DROP.
18 Balen *Spaansch* ANIJSZAAD.
23 „ *Maltheser* COMIJNZAAD.
71 Vaatjes ABRICOZENPITTEN.
50 Pakken ZOETHOUT.
4 Balen (linnen) GROENE SCHILLEN.
1 Kist. a 16 Fleschen, *Amerikaansche* PEPERMUNT-OLIE.
3 Kisten SCHILDPAD.

En zulks bij Kavelingen als bij Notitie aan te wijzen.
Nadere onderrigting bij bovengenoemde Makelaars.

INDIGO.

C. M. OVERGAAUW, P. OVERGAAUW, P. HAVELAAR, P. J. CANTZLAAR Jr., W. C. SCHALKWIJK en G. H. DE BIE, Makelaars te Rotterdam, zullen op MORGEN den 30 April 1863, des avonds ten 6 ure, in het Notarishuis aan de Gelderschekade, Veilen:

460 kisten Java INDIGO,

directe aanvoer per diverse Schepen.

Bij Kavelingen, zoo als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

Nadere onderrigting bij bovengenoemde Makelaars.

INDIGO.

Dadelijk na afloop van bovenstaande Veiling zullen door de Makelaars C. M. OVERGAAUW, P. OVERGAAUW, P. HAVELAAR, P. J. CANTZLAAR Jr. en W. C. SCHALKWIJK, in hetzelfde Lokaal nog worden Geveild:

118 Kisten *Java* } INDIGO.
en 5 „ *Manilla* }

Bij Kavelingen, zoo als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

Nadere onderrigting bij genoemde Makelaars.

INDIGO.

Onmiddellijk na afloop der Veilingen van 578 Kisten **Java Indigo**, op Donderdag 30 April 1863, te houden in het Huis der Notarissen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, zullen door den Makelaar G. H. DE BIE nog worden Geveild:

203 kisten Java INDIGO,

aanvoer per diverse Schepen.

Bij Kavelingen, zoo als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

Nadere informatien zijn te bekomen bij bovengenoemden Makelaar.

TABAK.

De VEILING van *Yara*, *Cuba* en *Havanna Sagua* **TABAK**, geannonceerd tegen Vrijdag 1 Mei aanst., zal

GEEN VOORTGANG HEBBEN,

doch zullen op Donderdag 7 Mei 1863, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade te Rotterdam, geveild worden:

150 Ceroenen *Yara* }
141 „ *Cuba* (Iguany) } TABAK.
en **10** „ *Havana Sagua* }

Notarishuis te Rotterdam.

HEDEN, Woensdag den 29 April 1863, des namiddags ten 5 ure,

AFSLAG VAN:

Een WINKELHUIS, bestaande uit BENEDENHUIS, BOVENHUIS, ZOLDERS en ERVE, aan de o.z. van de Goudsche Wagenstraat, 10—659. Trekgeld ƒ 10,800.

Een Perceel OPEN GROND, gelegen in Krooswijk, binnen Rotterdam, 13—1084. Trekgeld ƒ 1525.

VEILING VAN:

Een PAND met TUIN en ERVE, aan de z/s. van den Binnenweg, op den hoek van de Eendragtslaan, 15—425a.

GROOT NATIONAAL CONCERT,

voor Mannenkoor en Orchest,

TE GEVEN DOOR

ALEX. W. A. HEYBLOM,

op **ZATURDAG 2 MEI 1863,**

in de Groote Zaal der Societeit Harmonie.

Koor en Orchest zal uit ruim 160 Leden bestaan.

PRIJS DER TOEGANGBILJETTEN: 1ste Rang ƒ 1.99. 2de Rang ƒ 1.49.

Entrée-Kaarten en Tekstboekjes zijn van af Heden verkrijgbaar bij de Heeren W. F. LICHTENAUER en W. C. DE VLETTER, Muziekhandelaren op de Hoogstraat, en ook des avonds aan de Zaal.

AANVANG DES AVONDS TEN HALF ACHT URE.

INGANG: Vestzijde.

SCHOUWBURG.

Woensdag 29 *April.* *Aanvang* 7½ *ure.*

65ste Voorstelling van het doorloopend, 4de Voorstelling van het tweede Woensdag Abonnement.

LOHENGRIN,

Romantische Oper 3 acten, von RICHARD WAGNER.

SCHOUWBURG.

Donderdag 30 April. Aanvang 7 ure.

Buitengewone Voorstelling, tot sluiting van de Opera.

(Coupons gangbaar.)

FAUST,

groote Opera in 7 Afdeelingen, van GOUNOD.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.45.
„ „ alleen n. 's Hage: 10.30 's morg., 5.30 's namid., 9.45 's avonds.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.36, 11.25, 4.30, 7.40.
„ 's Hage n. Rott. 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43, 8, 9.58.
Aankomst te Rott.: 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.45, 10.40.

Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**
Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 6.35, 9.10.
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.), 5.55.
Utr. n. Rott.: 6.20, 8.40, 11.40, 1.15, 6.35 (werkd.), 7.50.
Gouda n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.55, 6.27 (werkd.), 8.40.
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7.05 (werkd.), 9.20.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.
Van Rotterdam: 10.30 's morg. en 3.10 's namidd.
„ Breda: 6.45 's morg., 12.40 's midd. en 5.55 's namidd.
„ Antw.: 7.50 's morg., 12.30 's midd., en 5.50 's namidd., de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

WOENSDAG 29 April 1863, N.º 102.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Dingsdag 28 April.

In deze zitting worden achtereenvolgens de beraadslagingen gevoerd over de onderstaande wetsontwerpen:

1º, tot onteigening van perceelen ten behoeve van het *spoorweg-station te Zwolle.* — Bij die gelegenheid hebben de heeren *van Rhemen tot Rhemenshuizen* en *Michiels van Kessenich* de meermalen geopperde klagten besproken, over de dikwijls voorkomende langdurige vertraging der betaling van Rijkswege van de onteigenings-gelden. Zij achten dit noch billijk, noch in het belang van het Rijk. Zij begrepen wel dat de Minister niet in alle details kan treden, maar bevalen hem toch aan eene spoedige betaling te willen bevorderen.

De heer *Nobel* vestigt de aandacht op een ander punt, namelijk het niet genoegzaam toezigt over den staat der werkzaamheden van den centralen spoorweg. Het is geenszins zijne bedoeling om het toezigt des Ministers of der ambtenaren van zijn departement in twijfel te trekken; maar het geldt hier eene bijzondere onderneming, die niet voortdurend geplaatst is onder het toezigt der ambtenaren van den waterstaat. Men maakt met dien weg veel spoed; het is en forfait aangenomen, en het Staatstoezigt zal zich dus wel tot een hoofdtoezigt bepalen, terwijl het z. i. raadzaam ware dat het toezigt ook tot de bijzonderheden wierd uitgebreid. Er liepen geruchten over min goede constructie. Nu wenscht spreker dat, zoo die geruchten waarheid behelzen, het toezigt versterkt worde, of dat, zoo zij niet waar zijn, de blaam worde tegengesproken in het belang zoowel van de onderneming als van het publiek.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* zal gaarne ter harte nemen, zoo veel hij slechts kan, wat door de beide eerste sprekers is aangevoerd. Maar of het veel zal baten, durft de Min. niet beloven, want de spoed of de traagheid in de betaling hangt van hem niet af. De Min. geeft last tot betaling zoodra de stukken in orde worden bevonden. Die zaken loopen dan verder over vele schijven, en zij gaan buiten hem om. De Min. gelooft toch dat de zaken geregeld gaan, en dat de klagten ten deze alleen haren oorsprong hebben in teleurstelling wegens noodzakelijk oponthoud. Voor zoo verre hem bekend is, is de tijd bij het Departement van Binnenl. Zaken noodig, tusschen de ontvangst der bescheiden en de order tot betaling, drie weken, en dat is niet te veel. Maar men bedenke dat er velerlei nasporingen gedaan moeten worden bij het kantoor der hypotheken als anderzins.

Wat aangaat het toezigt op den centralen spoorweg, kan de Min. de verzekering geven dat dit met groote naauwkeurigheid plaats heeft. Niet altoos kan een hoofdingenieur tegenwoordig zijn, want hun getal is te klein in verband tot den omvang van de tegenwoordige werken; maar de Min. ontvangt toch elke maand een zeer gedetailleerd rapport, en hij moet zeggen dat hij van niemand der ambtenaren van den waterstaat eenige klagt over onvoldoenden aanleg der werken vernomen heeft. Voor het overige zal hij, naar aanleiding van het door den heer Nobel opgemerkte, eene enquête instellen over alle werken, en daarover een rapport doen opmaken dat hij aan de Kamer zal mededeelen.

De heer *Tonckens* moet ook opmerken dat de Min. niet eerder order tot betaling kan geven, dan vóór alle formaliteiten vervuld en alle stukken geheel in orde zijn. Spreker gaat die velerlei formaliteiten na, en besluit daaruit, dat in velerlei zaken de vertraging in de betaling zeer natuurlijk is.

Het ontwerp, in hoofdelijke omvraag gebragt, wordt met algemeene stemmen *aangenomen.*

2.º Het ontwerp tot onteigening ten behoeve van den *spoorweg* van *Zutphen* naar *Deventer.* Zonder discussie met algemeene stemmen *goedgekeurd.*

3.º Idem ten behoeve van den *spoorweg* van *Goor* naar de *Duitsche grenzen.* — In het eindverslag werd gevraagd of de Regering thans eenige nadere inlichtingen kon geven omtrent den uitslag op den staat der onderhandelingen, die volgens des Ministers verklaring in de zitting der Tweede Kamer van 24 maart, in het midden van februarij met de Pruissische Regering zijn aangeknoopt, met betrekking tot de aansluiting van deze spoorweg-sectie aan het Duitsche spoorwegnet.

De *Minister* antwoordt dat hij niet in staat is eenige bepaalde inlichting te geven. Aan de onderhandelaren is overgelaten de bepaling van den dag der bijeedkomst tot vaststelling van het verslag, en daarna zal de Minister binnen kort in staat zijn inlichtingen te geven.

De heer *Cremers* verzoekt dat de Minister alsdan ook eenige mededeeling zal doen over den staat der onderhandelingen met Hannover.

De *Minister* zal dit gaarne doen, maar de zaken staan niet gelijk. De quaestie van de aansluiting van Pruissen is reeds verre gevorderd. Wij naderen reeds de grenzen, zegt hij, maar ten aanzien der aansluiting voor Hannover zijn wij nog lang zoo ver niet.

Hierna wordt ook dit ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

4º, ontwerp tot onteigening ten behoeve van den *spoorweg Leeuwarden-Groningen.*

De heer *Eysinga* verzoekt dat het rapport der enquête nopens de werking van den centralen spoorweg in de Staats-Courant moge worden geplaatst. Ook ondersteunt spr. den wensch in het verslag geuit, dat er op deze spoorweg-sectie meerdere halten zullen worden vastgesteld, dan die in de Memorie van Toelichting genoemd. Eindelijk wijst hij op het nut en de noodzakelijkheid dat de aanleg van den spoorweg van Zwolle naar Leeuwarden en Groningen worde bespoedigd. Dit zelfde wordt ook ondersteund door de heeren *van Andringa de Kempenaer* en *Tonckens.*

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* geeft te kennen, dat nopens de meerdere halten een onderzoek zal ingesteld worden, en ofschoon hij nu geene bepaalde toezegging kan doen, zoo gelooft hij niet dat daartegen overwegende bezwaren zullen bestaan. Den heer Eysinga geeft hij de verzekering dat de uitkomsten der enquête nopens de werken van den centralen spoorweg in de Staats-Courant zullen geplaatst worden. — Omtrent de bespoediging van den aanleg van den spoorweg van Zwolle naar Leeuwarden, verklaart de Minister dat ook hij wenscht alles wat de spoorwegen betreft zooveel mogelijk te bespoedigen. Maar men kan niet op alle plaatsen te gelijk werken, nu de wet van 1860 reeds voorschrijft dat men op acht punten moet werkzaam zijn. Bovendien, als men in één opzigt van die bepalingen afwijkt, hoe zou men dan weêrstand kunnen bieden aan den aandrang van anderen, dat men ook bij hen zal beginnen?

Hierop wordt het ontwerp met algemeene stemmen *goedgekeurd.*

5.º Het ontwerp tot wijziging van Hoofdstuk VII der Staatsbegrooting voor 1862.

6.º Idem Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1862 (loodsgelden enz.) 7.º Idem tot aanvulling der wet van 1859 voor pensioen en onderstand aan schippers, loodsen enz. bij de *loodsdienst* voor zeeschepen, mitsgaders aan hunne weduwen en kinderen.

Laatstgemelde drie ontwerpen worden mede met algemeene stemmen *aangenomen.*

Op het einde der zitting heeft de *Voorzitter* medegedeeld dat de Commissie van Rapporteurs gereed is met hare verslagen nopens de wetsontwerpen:

1.º Dat betreffende eene schikking tot wijziging in het tractaat van handel en scheepvaart met Frankrijk, en

2.º Dat tot regeling van het middelbaar onderwijs.

Deze verslagen zullen worden gedrukt, en de beraadslagingen over beide ontwerpen worden bepaald op aanstaanden donderdag.

Het onderzoek van het wetsontwerp *tot afkoopbaarstelling der tienden* in de afdeelingen heeft tot wijdloopige algemeene beschouwingen aanleiding gegeven.

Op nieuw werd de betuiging afgelegd, dat eene opheffing der tienden voor allezins wenschelijk werd gehouden, ofschoon men ook nu nog van oordeel was, dat er bij de opsomming der nadeelen en bezwaren, door de tienden veroorzaakt, overdrijving plaats heeft. In hoeverre dit voorstel, door sommigen onvolledig geacht, als het tot wet mogt verheven worden, de afschaffing der tienden op afdoende wijze zal bevorderen, liet men voor 's hands in het midden, omdat dit naar veler oordeel minder afhankelijk zal zijn van deze wet, dan wel van het levendig worden bij den landbouwer van een juist begrip omtrent zijne belangen.

Enkele leden, van oordeel dat het veel besproken decreet van 22 jan. 1813 nog bestaat, achtten de wijzigingen, bij deze wet in het decreet gebragt, te uitsluitend in het belang van den pligtige, terwijl niet genoegzaam is gelet op de regten der heffers. Enkele andere leden hadden aan eene verwisseling in grondrenten de voorkeur gegeven. Sommige leden, die het decreet als niet bestaande beschouwden, vonden, wanneer zij dit ontwerp aan de Grondwet toetsten, daarin groot bezwaar, op grond van art. 147 der Grondwet.

Bijna algemeen heeft men in de afdeelingen betreurd, dat ook in dit wetsvoorstel het beginsel gemist werd, waarbij zoowel aan den heffer als aan den pligtige het regt van afkoop gegeven wordt. De pligtige zal nu een uitsluitend regt hebben tot vordering, zonder daarin aan eenige tijdsruimte gebonden te zijn. Men heeft reeds bij de vorige behandeling van de zaak op zoodanige bepaling dezerzijds met nadruk aangedrongen, en met leedwezen heeft men opgemerkt, dat van de zijde der Regering geene de minste pogingen zijn in het werk gesteld om aan dat bezwaar te gemoet te komen. Ongetwijfeld ware het gemeen overleg door zoodanige bepaling bevorderd, hoewel het gemis van wederkeerigheid in de vorige ontwerpen niet de eenige grond der verwerping voor de Eerste Kamer geweest is; en nu zullen vele leden genoodzaakt zijn om te kiezen tusschen een even sterk vastkleven aan hun eenmaal geuit gevoelen, of de noodzakelijkheid om aan het verschil tusschen de verschillende takken van Regering en wetgeving een einde te maken.

Door den Minister van Justitie werd, namens de Regering, op dat Verslag o. a. geantwoord:

„Aangenaam was het der Regering, aan de vermelding der gerezen bedenkingen de betuiging te zien vooropgezet, dat eene opheffing der tienden ook bij deze Kamer allezins wenschelijk werd geacht. Geheel in overeenstemming ook met hetgeen de Regering als hare meening heeft doen kennen, is de opmerking, dat eene krachtige werking der wet vooral afhankelijk zal zijn van het meer en meer levendig worden bij den landbouwer van een juist begrip zijner belangen. De strekking toch der wet is niet uitoefening van dwang tot afkoop tegen den pligtige, die zich den last getroost, maar alleen openstelling der gelegenheid tot afkoop voor hem, die daarvan gebruik wil maken. Verder behoort, naar de inzigten der Regering, eene wet als deze niet te gaan, en ook reeds daarom kan het stelsel der zoogenaamde wederkeerigheid, waardoor de pligtige kan worden genoodzaakt zich van den last te bevrijden, bij haar geen ingang vinden.

„Ook wat betreft het decreet van 22 jan. 1813, schijnt men te mogen volstaan met eene verwijzing naar de uitvoerige schriftelijke gedachtenwisseling, nu laatstelijk bij den anderen tak der Vertegenwoordiging. Alleen is welligt de herinnering niet geheel overbodig, dat het decreet aan den eigenaar van den tiend slechts eene bevoegdheid toekende tot evaluatie en conversie, als in art. 8 was bepaald. Dat het decreet, indien het geacht wordt nog regtskracht te hebben, in ieder geval door art. 23 van het tegenwoordig ontwerp zal zijn afgeschaft, schijnt, bij de algemeenheid der bepaling, wel aan geen twijfel onderhevig.

„De vraag, of eene wet als deze op het stelsel van wederkeerigheid moet zijn gegrond, hierboven reeds aangeroerd, behoort tot diegene, waaromtrent niet ligt geheele eenstemmigheid zal worden verkregen. Het was de vaste overtuiging der Regering, dat genoemd stelsel niet het juiste was, en de gronden voor haar gevoelen zijn elders — gelijk bekend is — herhaaldelijk en uitvoerig ontwikkeld. Zij heeft geene vrijheid gevonden om deze hare overtuiging op te offeren."

Uit het Verslag der commissie van rapporteurs omtrent de wets-ontwerpen: 1º, houdende voorzieningen omtrent het novaal tiendregt van het Kroondomein, en 2º, op het beheer der Kroondomeinen blijkt, dat men, bij het onderzoek dezer wetsontwerpen in de afdeelingen der Eerste Kamer, algemeen zijne tevredenheid betuigd heeft over het aanbieden dezer ontwerpen, en dat men volgaarne bereid was om mede te werken tot het tot stand brengen van maatregelen, door welke op voldoende wijze deze aangelegenheid geregeld zal worden. — De Regering heeft daarop geantwoord, dat zij wel niet zal behoeven te kennen te geven, dat zij met het meeste genoegen het gunstig onthaal bespeurd heeft, dat aan deze beide wetsontwerpen in de afdeelingen der Kamer mogt te beurt vallen.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van zaturdag 25 dezer zijn ingekomen de navolgende verzoekschriften, als: van den Raad van bestuur der Nederlandsche Maatschappij voor spoorweg-materieel, houdende protest tegen eenige beschouwingen, voorkomende in het voorloopig verslag der Tweede Kamer betreffende de wetsontwerpen tot regeling van de exploitatie der Staatsspoorwegen enz.; van C. J. Borens en L. J. H. Smits, eigenaars van tienden in het kanton Boxmeer, houdende bezwaren tegen het wetsontwerp tot afkoopbaarstelling der tienden; van B. en J. de Bruyn te Nijmegen, als boven; van J. F. W. van Troostenburg de Bruyn en andere ingezetenen van Gendringen, de wenschelijkheid aantoonende van het opnemen eener bepaling in de wet op het lager onderwijs betreffende de schoolpligtigheid van kinderen van 5—13 jaren, en van J. Hora Adama en H. Thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg te Hardegarijp (Friesland), betoogende de nuttigheid en noodzakelijkheid van het creëren van een spoorweg-station of halte ter genoemder plaatsen

---

Tweede Kamer.

Definitieve vaststelling van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1863.

Aan de Memorie van Beantwoording nopens deze wetsvoordragt, onderteekend door den Minister van Kolonien, wordt het volgende ontleend:

§ 1. De klagt over de late indiening van dit wetsontwerp, door sommige leden geuit, werd, naar het oordeel van den ondergeteekende, die zich inderdaad beijverd heeft om de indiening te bespoedigen, te regt door anderen onbillijk genoemd.

Een grooter aantal leden had een programma van de Regeringsbeginselen des Ministers in de Memorie van Toelichting verwacht, doch een niet minder groot aantal bestreed dat verlangen, vooral op grond, dat zoodanige verklaring, in algemeene bewoordingen vervat, veelal aanleiding geeft tot misverstand en tot strijd: niet over zaken, maar over woorden. De ondergeteekende vereenigt zich geheel met dit laatste gevoelen. Ook naar zijn oordeel heeft menig debat, naar aanleiding van algemeene stellingen over koloniale zaken gevoerd, het voldingend bewijs geleverd, dat die weg niet leidt tot het doel hetwelk men beoogt: een juist oordeel over koloniale politiek en eene naauwkeurige kennis van de verschillende daaromtrent heerschende inzigten.

Meer dan eens is dan ook in en buiten de Kamer te regt opgemerkt, dat de bedoelingen van vele kampvechters op dat terrein inderdaad toch zoo hemelsbreed niet verschilden, als de hevigheid van den strijd alligt kon doen vermoeden, en hierin stemmen ongetwijfeld verreweg de meesten, zoo niet allen overeen, dat vóór alles regeling van menig onderwerp een eerste vereischte is.

Zoodanige regeling, door den toestand der kolonien dringend gevorderd, maar te lang, door welke oorzaken dan ook, achterwege gebleven, tot stand te brengen, in het eenparig belang van Moederland en Kolonien, stelt de tegenwoordige Regering zich tot taak, en te trachten de discussie van het terrein der algemeene bespiegelingen terug te brengen tot het bespreken van die bijzondere punten die geregeld moeten worden, is de beste weg om tot overeenstemming te geraken waar die werkelijk bestaat, of tot klaar verstand van de verschillende meeningen; in elk geval tot beslissing na kalm beraad.

De ondergeteekende ziet dan ook met voldoening uit het Voorloopig Verslag, dat die weg thans over het algemeen door de Kamer wordt gevolgd, en wenscht door bepaalde antwoorden op bepaalde vragen het zijne bij te brengen tot juist begrip der besproken onderwerpen en tot goede oplossing der gemaakte bedenkingen, in het vertrouwen dat eene openhartige, welwillende en grondige wisseling van gedachten ter bevordering zal strekken van het algemeen belang.

§ 2. Om de aangevoerde redenen wenscht de ondergeteekende zich te onthouden van algemeene beschouwingen naar aanleiding van art. 56 van het Regeringsreglement; terwijl hij met genoegen opmerkt, dat op de aanvankelijk gestelde vraag naar zijne zienswijze omtrent dit artikel en de daarbij onder bepaalde voorwaarden bevolen instandhouding der op hoog gezag ingevoerde cultures, na de tegenbedenkingen van andere leden, niet nader is aangedrongen.

Eene algemeene beschouwing over de uitvoering van het bedoeld artikel is te minder noodig, omdat de op hoog gezag ingevoerde cultures toch afzonderlijk in het verslag der Kamer worden behandeld, en de vragen, daaromtrent gesteld, mede afzonderlijk in de tegenwoordige Memorie worden beantwoord.

Die beantwoording zal dan ook, naar de ondergeteekende vertrouwt, duidelijk den te volgen weg aantoonen, en het bewijs leveren, dat eene getrouwe toepassing der beginselen van het besproken artikel, welke eene wijziging daarvan niet schijnt te vereischen, geheel in de bedoeling van den Minister ligt.

§ 3. De ondergeteekende is van oordeel dat bij de thans verkregen kennis van de uitgestrektheid, gesteldheid en vruchtbaarheid der velden op Java, ofschoon die nog ver van volledig is, veilig kan worden overgegaan tot eene betere regeling van de heffing en invordering der landrenten.

Bijzonderheden der nieuwe regeling, door art. 59, alinea 2, van het Regerings-reglement gevorderd, ter zijde latende, omdat zij geheel afhankelijk behooren te blijven van het oordeel van het Indisch bestuur, zij hier slechts opgemerkt, dat de bedoelde verbetering vooral zal bestaan in den hoofdelijken aanslag, die bij de invoering en bestendiging van het landelijk stelsel onder het Engelsch tusschenbestuur en onder Commissarissen-Generaal bedoeld, alleen uit hoofde der toenmalige moeijelijke tijdsomstandigheden voorloopig niet werd ingevoerd.

Door betere regeling dezer belasting zal aan de schatkist, meer dan tot dusverre, verzekerd worden wat haar toekomt, zonder dat den inlander meer dan hij schuldig is worde afgenomen; maar belangrijke vermeerdering van inkomsten is slechts langzamerhand te wachten, naar mate de juiste meting der velden vordert.

§ 4. Velerlei oorzaken werken naar het oordeel van den ondergeteekende mede om de vermeerdering van opbrengst der Gouvernements koffij-cultuur tegen te gaan. Genoegzame zorg ontbreekt veelal bij de aanplanting; zoowel het verzorgen der boomen, als het plukken der vrucht laat te wenschen over; de aanplantingen geschieden dikwijls op ongeschikte gronden en liggen soms uren ver van de woningen der planters; daardoor wordt nu èn het toezigt op de cultuurwerkzaamheden bemoeijelijkt, èn de arbeid der planters bezwaard. Door al deze en dergelijke omstandigheden, meermalen reeds in geschriften van deskundigen aangewezen, geven de boomen minder vrucht en houden spoediger op vruchtdragend te zijn dan elders. Intusschen wordt er steeds aangeplant, maar de klagten over gebrek aan goede gronden vermeerderen met de uitbreiding der aanplantingen.

Daarenboven, de betaling van het product loont dikwerf den inspannenden arbeid niet, hetgeen ligt te verklaren is door het onvoldoend aantal der binnenlandsche inkooppakhuizen.

Meer dan eens was men op middelen van herstel bedacht, zonder tot eene vaste overtuiging daaromtrent te geraken. De tegenwoordige Minister wenscht ook zijn oordeel daarover voor alsnog op te schorten; maar is bedacht op een grondig en opzettelijk onderzoek der zaak, in den trant van de enquête naar den stand der suiker-cultuur, waarvan de uitkomsten aan de Kamer bekend zijn.

§ 5. Voor zoover den ondergeteekende bekend is, zijn alle contractanten tot de algemeene grondslagen toegetreden, behalve die der volgende ondernemingen:

Bandjardjawa in Tegal, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1863; Tjomal in Tegal, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1863; Pangongan in Tegal, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1869; Wonopringo in Pekalongan, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1867; Waroe in Soerabaija, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1866; Krian in Soerabaija, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1866; Boedoewan in Bezoekie, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1872; Pesantren in Kedirie, waarvan de overeenkomst eindigt met den oogst van 1870.

De eigenaren der onderneming Klaling (Japara), waarvan de overeenkomst met den oogst van 1861 afliep, en Soerawinangon (Cheribon), eindigende in 1867, zijn teruggekomen op hunne aanvankelijke toetreding.

Met de toegetredenen zijn overeenkomsten gesloten op de voorwaarden, bij de algemeene grondslagen vastgesteld. Ten aanzien van enkele zijn uitzonderingen gemaakt met het oog op § 32 dier grondslagen.

Ten aanzien der ondernemingen, wier eigenaars niet zijn toegetreden tot de voorwaarden der regeling van 1860, kan medegedeeld worden, dat de directeur der cultures door den Gouverneur-Generaal bij besluit van 12 junij 1862 gemagtigd werd met den fabriekant van Klaling te onderhandelen over eene schikking tot voortzetting der onderneming gedurende één jaar, voor het geval namelijk, dat genoemde fabriekant weigerachtig bleef de voorwaarden der algemeene grondslagen aan te nemen; en voor dat geval was men ook op dergelijke schikkingen met de ondernemers van Tjomal en Bandjardjawa bedacht.

De ondergeteekende heeft evenwel den Gouverneur-Generaal uitgenoodigd om, indien nog geene bepaalde toezegging van de zijde der Regering had plaats gehad, reeds dadelijk, en anders na verloop van het jaar waarvoor in schikking is getreden, de genoemde ondernemingen uit te besteden op den voet van § 24 der algemeene grondslagen van 1860, ook al zijn de daarin bedoelde proeven van uitbesteding met nieuwe ondernemingen nog niet genomen.

De Minister is steeds van oordeel, dat de algemeene grondslagen van 1860 herziening behoeven, en wel in het bijzonder wat betreft het punt der levering van suiker aan de Regering.

Bij den Raad van State wordt aanhangig gemaakt een voorstel tot wijziging der algemeene grondslagen van 1860, waarbij de levering van een vast quantum is aangenomen. Die herziening behoort naar het oordeel van den ondergeteekende te worden vastgesteld bij Koninklijk besluit.

De ondergeteekende stelt zich voor, eene voordragt tot regeling der zoo naauw verwante en in elkander grijpende Gouvernements- en particuliere cultures aan het oordeel der Vertegenwoordiging te onderwerpen.

Die voordragt zal evenwel slechts hoofdbeginselen betreffen, welker toepassing aan de zorg van het Indisch Bestuur behoort te worden overgelaten.

§ 6. Tot opheldering van de zaak der indigo-cultuur diene het navolgende beknopte overzigt van 't geen daarmede vroeger en in den laatsten tijd is voorgevallen.

Sedert de invoering der indigo-cultuur op Java is bijkans aanhoudend geklaagd over het bezwarende van die teelt voor de inlandsche bevolking; bij moeijelijker arbeid levert zij aan deze aanmerkelijk minder voordeelen op dan de Gouvernements suiker- en koffij-cultuur.

De Indische Regering is dan ook sinds lang reeds bedacht geweest, zoo mogelijk de noodige verbeteringen daarin aan te brengen. Zij beproefde de algemeen ingevoerde stek-indigo (taroem kenbang), die, gelijk de ondervinding geleerd heeft, den grond uitput, door zaad-indigo te vervangen. De proef mislukte: echter men verkreeg daarvan wel fijner, doch veel minder product. Het Indisch Bestuur rigtte kleinere fabrieken meer in de nabijheid der indigovelden op, ten einde den arbeid der bevolking, die te gelijk moest cultiveren en fabriceren, althans eenigermate te verligten.

De Regering verhoogde de betaling aan de bevolking eerst van ƒ 1.30 tot ƒ 1.60, later tot ƒ 2 per Amsterdamsch pond. Zij gaf last tot eene meer juiste opname en indeeling der velden, tot vereenvoudiging en verligting van den fabriekarbeid door het aanwenden van klopraderen, enz. Zij deed proeven nemen met de guano-bemesting, schoon telkens met onbevredigende uitkomsten. En in 1859 eindelijk werd door haar eene proefneming in Banjoemas bevolen, om zooveel mogelijk de Gouvernements indigo-cultuur in te rigten op den voet der particuliere indigo-ondernemingen in Djokdjokarta. De proef geschiedde onder de leiding van een speciaal daartoe aangewezen ambtenaar. Zij mislukte intusschen als de overige, althans men verkreeg slechts 3 pond per bouw meer dan bij de overige Gouvernements-fabrieken. De Minister van Kolonien rigtte toen, onder dagteekening van 24 december 1860, aan de Indische Regering de vraag, of tot verbetering van de indigo-cultuur langs andere wegen geene voldoende gelegenheid meer bestond, en zoo neen, of dan niet de tijd gekomen was om in het belang zoowel van het Gouvernement zelf als van de bevolking maatregelen te nemen, meer in overeenstemming met een vroeger advies van den directeur der cultures, strekkende om de indigo-cultuur op Java als Gouvernements-cultuur geheel te laten varen.

Nadere opgaven werden gevraagd in eene aanschrijving van 8 april 1861. Het antwoord der Indische Regering, onder dagteekening van 16 junij 1862, luidde in hoofdzaak, dat eene onmiddellijke intrekking der indigo-cultuur, zonder daarvoor iets anders in plaats te stellen, niet wenschelijk in het belang der betrokken bevolking werd geacht, althans niet daar waar de indigo-teelt nog voor verbetering vatbaar scheen. De Indische Regering had daarom, bij besluit van 16 junij 1862, nog een nader onderzoek bevolen naar de houdbaarheid en verbetering der Gouvernements indigo-cultuur, onder anderen ook door de teelt af te scheiden van den fabriekarbeid en den laatste voor rekening van het Governement te nemen.

Wat sedert naar aanleiding van dit laatstgenoemde besluit is geschied, heeft de ondergeteekende onlangs medegedeeld aan de Amsterdamsche en Rotterdamsche handelaren, in antwoord op hun adres, in deze paragraaf van het Voorloopig Verslag aangehaald.

Bij dit alles behoort, tot juist verstand van de geschiedenis der Gouvernements indigo-cultuur, nog te worden herinnerd, dat de Regering sedert 1848, gedwongen door de onvermijdelijke noodzakelijkheid, reeds met de intrekking is aangevangen op groote schaal, en daarmede sints dien tijd van jaar tot jaar steeds heeft moeten voortgaan.

Het had de aandacht getrokken, zegt het Voorloopig Verslag, in het tweede gedeelte der hier besproken paragraaf, dat de in bedoeld adres voorkomende cijfers van de indigo-opbrengst op Java over het tijdvak van 1846—1862 doorgaans niet overeenkomen met hetgeen men daaromtrent in de Oost-Indische Regerings-verslagen aantreft.

Dat verschil is ligt te verklaren. De officiële staten, van welke de door adressanten gebezigde cijfers gezegd worden te zijn ontleend (en die geene andere zijn kunnen dan de geregeld in de Staats-Courant gepubliceerde driemaandelijksche overzigten van geraamde, reeds ontvangen en vermoedelijk nog te ontvangen producten), wijzen den oogst, althans voor een gedeelte, steeds bij raming aan, terwijl daarentegen de cijfers der Regerings-verslagen de werkelijk verkregen uitkomsten melden.

Wat eindelijk de vraag betreft, aan welke oorzaak het is toe te schrijven, dat het bedrag der indigo door particulieren geleverd, van 340,696 ponden, die in 1861 werden voortgebragt, in het volgende jaar tot 76,750 zijn gedaald, men bedenke, dat dit laatste cijfer nog maar alleen de opgave was onder ultimo september 1862, terwijl de staat van het vierde kwartaal 1862 daarentegen een cijfer van 150,754 ponden aanwijst, waarvan 149,872 als bereids ontvangen.

Niettemin blijft het verschil aanzienlijk. De oorzaken daarvan zijn hier niet bepaald bekend, doch bij onderstelling zou kunnen aangenomen worden, dat de langdurige en felle droogte, die gedurende 1862 in Djokdjokarta (het eenige voor de particuliere indigo-cultuur belangrijke gewest) heeft geheerscht, tot de opgemerkte vermindering zal hebben bijgedragen, alsmede de omstandigheid, dat vele ondernemers in de Vorstenlanden te rade zijn geworden, de indigo-cultuur voor de suikerteelt te verwisselen, sinds op een groot gedeelte der huurlanden eene afneming in de productie, ten gevolge van beweerde verbastering der indigoplant en van uitputting der gronden, is waargenomen.

§ 7. Een kort overzigt van de lotgevallen der thee-cultuur zal de wijze in het licht stellen, waarop deze teelt op overeenkomst met het Gouvernement werkt, en het verschil doen uitkomen 't welk er tusschen de thee-contracten en de suiker-contracten bestaat.

De thee-cultuur geschiedde aanvankelijk door het Gouvernement onder toezigt van ambtenaren. De verliezen, daardoor geleden, noopten de Regering tot intrekking van deze directe Gouvernements cultuur, met uitzondering van hare aanplantingen in de afdeeling Ledok (residentie Bagelen). In eenige residentien evenwel werden de plantagen aangehouden, maar de Regering stelde er de particuliere nijverheid op zekere voorwaarden in de gelegenheid, de zaak in overeenkomst met haar voort te zetten.

Dit belette nogtans niet dat de Regering steeds aanmerkelijke verliezen op de thee-cultuur leed, en van daar dat zij in 1860, toen het verstrijken der aangegane contracten naderde, besloot deze niet te vernieuwen, maar de zaak geheel over te geven aan de particuliere industrie.

De leden, die nu meenen te weten dat er thee-contracten, met het oog op bepaalde personen, zouden zijn verlengd, hebben blijkbaar geene juiste inlichtingen ontvangen. Geen der afloopende contracten is vernieuwd.

Ten opzigte van het uitgeven der vrijgevallen gronden. kan worden medegedeeld, dat in den loop van 1860 een der contractanten, wiens aanplantingen gelegen waren in de Preanger regentschappen en die zich toen in Nederland bevond, naar Java terug keerde. Vóór zijn vertrek werd hem op zijne vraag aan den Minister van Kolonien, of hij er op rekenen kon de gronden zijner thee-onderneming, na afloop van het contract, in huur te kunnen verkrijgen, ten antwoord gegeven, dat de Gouverneur-Generaal gemagtigd was hem dit toe te staan.

Deze gaf daarop magtiging aan den directeur der cultures om met gemelden contractant eene overeenkomst te sluiten van huur der tot zijne onderneming behoorende theetuinen, voor den tijd van 20 jaren en tegen een huurschat van ƒ 24 per bouw 's jaars. De ondergeteekende kon wel niet anders dan in de zaak berusten. Nogtans heeft hij zich overtuigd dat de huurprijs te gering is, en gemeend, den Gouverneur-Generaal te moeten magtigen, om, ingeval bij volgende onderhandelingen geen hoogere som kan bedongen worden, alsnog eene meer algemeene mededinging voor het huren der gronden open te stellen.

Op voorstel van den Gouverneur-Generaal is dezer dagen door den Koning magtiging verleend, om ook de bovenvermelde thee-aanplantingen in de afdeeling Ledok (residentie Bagelen), wegens aanhoudend verlies, op te geven, en de gronden te verhuren op den voet van het Koninklijk besluit van 3 julij 1856, echter niet dan bij openbare uitbesteding.

§ 8. Over de doelmatigheid van de aankweeking der cinchona Pahudiana Howard bestond verschil van gevoelen tusschen de hier te lande geraadpleegde geleerden en de Indische, met de leiding der scheikundige onderzoekingen belaste ambtenaren.

De boomen der bedoelde soort leverden op driejarigen leeftijd in wortel en bast wel quinine-gehalte, doch, volgens de hier te lande geraadpleegden, te weinig in verhouding tot de kosten der aanplanting. De Indische ambtenaren daarentegen meenden, dat die boomen, eenmaal hunnen wasdom bereikt hebbende, zouden blijken tot de beste soorten te behooren.

Uit een dezer dagen ontvangen verslag blijkt dan ook reeds, dat bij een onderzoek van twee vijfjarige boomen der genoemde soort merkelijke vooruitgang in de quinine-gehalte is waargenomen.

Het denkbeeld om de kina-cultuur nu reeds aan de particuliere industrie over te geven, heeft verder geen punt van overweging uitgemaakt; bij den ondergeteekende bestaat voor het overige geen bezwaar tegen het toelaten van particuliere kina-aanplantingen, indien daartoe aanzoek mogt worden gedaan.

§ 9. De Regering heeft sedert geruimen tijd getracht de katoenteelt in Nederlandsch-Indië aan te moedigen, zonder die echter tot eene Gouvernements-cultuur te maken. De particuliere industrie is van hare zijde niet in gebreke gebleven.

§ 10. Een uitgebreid rapport, dat door den Minister over de exploitatie der tinmijnen wordt gegeven, strekken ter voldoening aan den wensch, dat meer licht over den toestand van Banka en over de wijze mogt worden verspreid, waarop de Gouvernements-ambtenaren daar gewoon zijn met Chinesche werklieden te contracteren. Uit die mededeelingen blijkt tevens, dat de ondergeteekende geenszins uit het oog heeft verloren, wat door hem als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de wenschelijkheid en de mogelijkheid van verbeteringen in de exploitatie der tinmijnen op Banka werd gezegd.

Bij de overweging van de middelen tot verbetering van den ongunstigen toestand gelooft de ondergeteekende, zonder vooruit te willen loopen op het in Indië aangevangen onderzoek, eene belangrijke vermindering van de ondervonden bezwaren te mogen verwachten uit eene verhooging van den prijs, die voor het geleverde tin wordt betaald.

Naar het oordeel van den ondergeteekende moet de exploitatie der tinmijnen op Banka aan het Gouvernement verblijven, terwijl, ook indien verkoop of verpachting verkieslijk ware te achten, het tegenwoordige tijdstip daartoe wel het meest ongeschikte zou zijn.

De opbrengst der exploitatie over het afgeloopen jaar bedroeg ruim 80 000 picols, alzoo iets meer dan het gemiddelde van de laatste jaren.

§ 11. Omtrent den aankoop van het landgoed Simbang door het Indisch Bestuur zijn bij de Regering tot dusver geene mededeelingen ontvangen.

§ 12. Blijkens aankondiging in de Staats-Courant van 11 februarij jl. is de Gouverneur Generaal gemagtigd in den loop van dit jaar eene gelijke hoeveelheid producten in Nederlandsch Indië te doen verkoopen als ten vorigen jare daar werd te gelde gemaakt, te weten 200,000 picols suiker en 50,000 picols koffij.

De Minister is overtuigd, dat men de doelmatigheid van verkoop van producten in Nederlandsch Indië onder gewone omstandigheden meer en meer zal inzien, maar vooruit te bepalen hoe ver men daarmede welligt eerst na vele jaren zal kunnen gaan, heeft, naar het hem voorkomt, geenerlei praktisch nut.

§ 13. Volgens de begrooting van Nederlandsch Indië voor het jaar 1861, aan de Tweede Kamer medegedeeld bij missive van den Minister van Kolonien dd. 7 julij 1862, zijn de uitgave geraamd op ƒ 94,409,410. Uit de eerlang over te leggen begrooting voor 1862 zal blijken, dat de uitgaven voor dat jaar geraamd zijn op ƒ 102,370,240.70, dus meer ƒ 7,960,830.70. Daartegen komt echter te goed eene som van ƒ 5,935,943, welke de geraamde ontvangsten over 1862 hooger zijn dan over 1861, zoodat het nadeelig verschil per saldo blijft ƒ 2,024,887.70.

§ 14. De strijdkrachten in Nederlandsch Indië tot de wezenlijke behoefte terug te brengen, ligt geheel in de bedoeling der Regering.

In afwachting van hetgeen ten opzigte van de verdedigingswerken op Java nader zal worden voorgesteld, is ondertusschen aan het Indisch Bestuur de wenschelijkheid aangetoond, om die werken voorloopig op de minst kostbare wijze te doen onderhouden.

§ 15. De Regering, doordrongen van de juistheid der opmerkingen omtrent het wisselvallige van vele der tegenwoordige bronnen van inkomsten in Nederlandsch Indië, blijft steeds bedacht om vermeerdering van de Indische Staatsuitgaven zooveel mogelijk te voorkomen. Zij poogt door eene geleidelijke verbetering van het Indisch belastingstelsel grooter baten voor de schatkist te verkrijgen, ten einde ook daardoor in staat te zijn, enkele bijzonder schadelijk werkende belastingen te wijzigen of af te schaffen.

Het algemeen bekende, op Java ontstane gebrek aan zout heeft de Indische Regering bedacht doen zijn op uitbreiding en verbetering van den zoutaanmaak.

De ondergeteekende is niet ongeneigd om den zoutaanmaak geheel of gedeeltelijk aan particulieren af te staan. Dat zoodanige afstand niet zou overeen zijn te brengen met de handhaving van het Gouvern.-monopolie, kan hij in geenen deele toegeven, daar de aanmaak van het zout door particulieren geenerlei invloed kan hebben op den uitsluitenden verkoop daarvan door het Gouvernement.

§ 16. In overleg met de Europesche Mogendheden, die mede in de zaak betrokken zijn, worden maatregelen tot meer stelselmatigen tegenstand van den zeeroof voor het geschikte saizoen van het loopende jaar beraamd. De uitkomst van die maatregelen zal vooreerst afgewacht moeten worden. Thans in bijzonderheden omtrent den aard dier maatregelen te treden, schijnt niet raadzaam.

§ 17. Sedert 1857 reeds heeft zich onzekerheid geopenbaard omtrent de toepassing van art. 128 van het Regerings-reglement. (Onderwijs voor kinderen van Inlanders.)

Den Gouverneur-Generaal is thans evenwel aangeschreven dat het artikel moest worden opgevat als een gebiedend voorschrift aan de Regering, om regtstreeks zorg te dragen voor het onderwijs der Inlanders van geheel Nederlandsch Indië, zonder die zorg afhankelijk te stellen van het al of niet bijdragen der bevolking tot de kosten; en voorts dat in de buitenbezittingen het bedoelde onderwijs zal moeten bevorderd worden naar gelang van de uitgestrektheid van ons gezag, terwijl daar, waar het bestuur aan de inlandsche Vorsten is gelaten, onthouding van regtstreeksche bemoeijing geen indirecte voorbereiding en aanmoediging behoort uit te sluiten van hetgeen onderwijs en beschaving kan bevorderen.

§ 18. De Minister is met zijn ambtgenoot van Justitie in overleg getreden omtrent de invoering van het door de commissie voor de strafwetgeving ontworpen strafwetboek voor Europeanen en daarmede gelijkgestelden in Nederlandsch Indië.

De Regering is van oordeel dat het nieuw in te voeren strafregt door de wet behoort te worden vastgesteld.

§ 19. De ondergeteekende deelt in den wensch tot afschaffing der straf van rottingslagen, die vooral als straf in zaken, die op de politierol worden afgedaan, tot zoo veel misbruik leidt. Hij is dan ook reeds ter bereiking van dien wensch in overleg getreden met den Gouverneur-Generaal.

§ 20. Een wetsontwerp tot regeling van het toezigt der Regering op de drukpers in Nederlandsch Indië, door de commissie voor de strafwetgeving onderworpen, is aan den Gouverneur-Generaal ter beoordeeling gezonden. Na overweging van het antwoord der Indische Regering zal een wetsvoorstel, dit onderwerp betreffende, aan het oordeel der Staten-Generaal worden onderworpen.

Aan de commissie voor de Indische strafwetgeving is reeds door den vorigen Minister van Kolonien opgedragen het ontwerpen van bepalingen tot verzekering van het kopijregt en tot weren van nadruk. Met dezen arbeid is de commissie bijna gereed.

§ 21. Uitbreiding van ambtenaars-personeel is op zich zelf niet altijd den [illegible], maar dikwerf het noodzakelijk [illegible] verdeeling van werkzaamheden, en deze is in Nederl.-Indië inderdaad behoefte geworden. In sommige opzigten werd reeds getracht daarin te voorzien. Zoo zijn enkele administratieve werkzaamheden, [illegible] de Gouverneur-Generaal zich vroeger [illegible] inliet, op de directien van algemeen bestuur overgedragen, en onlangs wees de ondergeteekende het Indisch bestuur op de noodzakelijkheid van vermeerdering van het aantal notarissen in verband met de [illegible], om voortaan het notariaat niet of althans zoo min mogelijk op te dragen aan adsistent-residenten of secretarissen der residentien; eene vereeniging van ambtelijke betrekkingen, die in den tegenwoordigen tijd veelal onnoodig is, en daarenboven noch in het belang der publieke dienst, noch in dat van hen, die de tusschenkomst van den notaris inroepen.

Betere regeling zoowel van de indeeling onzer bezittingen wat het administratief bestuur betreft, als van den werkkring veler hoofdambtenaren, vooral der hoofden van gewestelijk bestuur, is eene zaak van hoog gewigt, waaraan de ondergeteekende ook ongetwijfeld zijne aandacht wijden zal, en waaromtrent hij in nadere gedachtenwisseling met den Gouverneur-Generaal zal treden.

Het vraagstuk der afschaffing van cultuur percenten is nog niet aanhangig. Het staat met de regeling der bezoldigingen van inlandsche hoofden en ambtenaren in verband, maar de ondergeteekende wenscht zich voor alsnog van een oordeel over die maatregelen te onthouden, aangezien de nader gevraagde inlichtingen van het Indisch Bestuur nog niet alle zijn ontvangen.

§ 22. Nadere berigten omtrent het nieuwe, den Gouverneur-Generaal opgedragen onderzoek in de zaak van den gewezen resident van Rembang, den heer Bekking, zijn aan het Departement van Kolonien nog niet ontvangen. De eindbeslissing van den Gouverneur-Generaal wordt inmiddels verwacht.

§ 23. Het onderzoek omtrent de Cheribonsche zaak is afgeloopen, en de daarin betrokken ambtenaar heeft reeds eene eindbeschikking ontvangen.

§ 24. Het stelsel van openbare aanbesteding is onlangs in Indië toegepast op de levering van papier voor de Landsdrukkerij en het klein zegel; de levering van laken en verdere benoodigdheden voor het Indisch leger, welke tot nu toe uitsluitend uit Nederland worden ontboden, is het stelsel van openbare uitbesteding aangenomen.

§ 25. Een onlangs ontvangen rapport omtrent de werking der muntwet en den toestand van het muntwezen in Nederlandsch Indië over het jaar 1861 toont aan, dat het nieuwe muntstelsel aldaar voortgaat goed te werken.

§ 26. De uitvoering der wetten wegens de emancipatie der slaven in de West-Indische kolonien wordt met kracht voortgezet.

§ 27, 28 en 29. Bij het Departement van Kolonien zijn de bouwstoffen voor het zamenstellen van een nieuw reglement op het beleid der Regering in de West-Indische kolonien niet alleen aanwezig, maar ook reeds in bewerking, aangezien de Regering erkent met de Vertegenwoordiging dat eene nieuwe wetgeving voor de West-Indische kolonien dringend noodzakelijk is, even als eene betere regeling van de geneeskundige dienst niet alleen in Suriname maar ook in de overige West-Indische kolonien.

§ 30. Het voornaamste bezwaar tegen het heffen van regelmatige belastingen in de Nederlandsche bezittingen aan de Kust van Guinea en het dien ten gevolge verminderen van het Rijks subsidie, bestaat in het vermengd liggen van onze bezittingen aldaar met die der Engelschen. De [illegible] grensregeling tot stand te brengen, zijn [illegible] geslaagd.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. J. van Reyn,
te Rotterdam.